

INSTITUTIONEN FÖR GLOBALA STUDIER

“Vi är den skyddsvärda minoriteten”

Hur den svenska radikal- och extremhögern tagit mänskliga rättigheter gisslan

Examensarbete i mänskliga rättigheter, 30 hp

VT 2023

Författare: Carl Edholm

Handledare: Anna Hedlund

Abstract

Recent studies suggests that far right parties in Europe have adopted a liberal and progressive rhetoric to mobilize new voters. These parties have, for example, embraced values such as gender equality, LGBTQ rights, and freedom of speech, values that historically have not been associated with such organizations, raising the question of how they manage to incorporate these values into an otherwise far-right agenda? The parties argue that these rights are jeopardized by immigration from Muslim countries. The research is still in its early phases, and it remains unclear if Swedish far-right parties have adopted these values to the same extent as other European parties. By studying three different parties from a broad ideological spectrum, this study aim to answer if and how these parties have adopted a similar rhetoric. This will be accomplished by analyzing quotes that advocate for equality and freedom based on Human Rights documents. This study employs a thematic analysis developed by Braun and Clarke (2006) along with ideas presented by the French New Right as outlined by Teitelbaum (2017), who suggest that the Swedish far-right draws inspiration from these concepts. The objective is to analyze quotes and other materials from three Swedish parties, namely the cultural nationalist Sverigedemokraterna, the ethnic nationalist Alternativ för Sverige, and the neo-Nazi organization Nordiska motståndsrörelsen, to determine whether similar values are being applied within the Swedish far-right discourse. The findings indicate that the Swedish parties have indeed adopted a rhetoric similar to that of European parties. However, the Swedish far-right appears to place a greater emphasis on arguing that Swedes are at risk due to anti-native acts committed by immigrants. Furthermore, the results suggest that extreme-right parties are more inclined to argue that specific rights are endangered by the state, whereas radical-right parties view excessive immigration as the primary threat. Finally, it was possible to see a connection between ideas developed by The French new right and how the Swedish far right applied a rhetoric based on Human rights.

Innehållsförteckning

Abstract	1
Förkortningar	0
1. Inledning	1
1.1. Syfte och frågeställningar samt relevansen för mänskliga rättigheter	2
1.2. Avgränsningar	3
2. Bakgrund	4
2.1. En kort redogörelse för definitioner	4
2.2. Radikalhöger och högerextremism i Sverige, då till nu	6
2.3. Studiens aktörer	7
2.3.1. <i>Sverigedemokraterna</i>	8
2.3.2. <i>Alternativ för Sverige</i>	8
2.3.3. <i>Nordiska motståndsrörelsen</i>	9
2.4. Folkhemmet och välfärdsnationalism	10
2.5. Ny-nationalism	11
3. Tidigare forskning	12
4. Teoretiskt ramverk	15
4.1. Nationalism, Nouvelle Droite och pluriversum	15
4.2. Begrepp	18
4.2.1. <i>Jämlikhet</i>	19
4.2.2. <i>Frihet</i>	21
5. Metodkapitel	22
5.1. Källor	22
5.1.1. <i>Källkritisk materialredovisning och diskussion</i>	23
5.2. Innehållsanalys	24
5.3. Tematisk analys	26
5.4. Forskningsetiska aspekter	27

6. Analys av teman.....	29
6.1. Huvudtema 1: Omfattande invandring hotar frihet och jämlikhet.....	29
6.2. Huvudtema 2: Företag och institutioner hotar frihet och jämlikhet.....	33
6.2.1. <i>Yttrandefrihet</i>	33
6.2.2. <i>Feministisk politik</i>	36
6.3. Huvudtema 3: Frihet och jämlikhet är en del av vår historia.....	39
6.3.1. <i>Gemensam historia</i>	39
6.3.2. <i>Universella rättigheter</i>	40
6.3.4. <i>Jämlikhet inom gruppen</i>	41
6.3.3. <i>Frihet</i>	42
7. Resultat och diskussion.....	43
8. Avslutande diskussion och slutsats	48
9. Referenser	51
9.1. Refererade citat i analysen	59
10. Bilaga	65

Förkortningar

AFS: Alternativ för Sverige

UDHR: Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna

CEDAW: Konventionen om avskaffande av all form av diskriminering av kvinnor

ICESCR: Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter

ICCPR: Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter

ICERD: Konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering.

NMR: Nordiska motståndsrörelsen

SD: Sverigedemokraterna

1. Inledning

Vintern 2020 publicerades en krönika på den nynazistiska organisationen Nordiska motståndsrörelsens (NMR) hemsida med namnet “Har Nordiska motståndsrörelsen liberaliserats?”. I texten svarar ledaren Simon Lindberg på frågan om organisationen har avradikaliserats:

“Förvisso kanske ibland vårt språkbruk av rent praktiska orsaker tvingas anpassas efter demokraturens förtryckarlagar, men det vore bara korkat och oansvarigt att medvetet sätta våra representanter bakom lås och bom, när det trots allt går att få fram samma budskap ändå, fast med andra ordval” (Lindberg, 2020a).

I texten hävdade Lindberg bestämt att organisationens åsikter inte har förändrats men att språket har det. I texten argumenterar han även för att andra nationalistiska organisationer har “liberaliserats till oigenkännlighet” och lyfter fram riksdagspartiet Sverigedemokraterna (SD) som exempel. Det som är utmärkande med denna text är att Lindberg noterar en trend inom sin egen organisation och andra nationalistiska rörelser, där antingen språket, politiken eller båda dessa aspekter har förändrats. Han använde adjektivet liberaliserats för att illustrera detta.

Radikala högerorganisationer och organisationer som klassas som högerextrema kan traditionellt betraktas som att stå i motsatsförhållande till sociala och samhällseliga värderingar såsom de universella mänskliga rättigheterna och olika former av värderingar som kan betraktas som progressiva, exempelvis jämställdhet och hbtqi-rättigheter. Allt efter dessa organisationer och grupper framfart i Europa sedan 80-talet har det emellertid publicerats ett flertal studier och artiklar som påvisar att dessa grupperingar anammat ett språk med en progressiv retorik och där man värnar liberala rättigheter som går emot den tidigare etablerade bilden av dessa grupper (Duina & Carson, 2019; Halikiopoulou m.fl., 2013).

Hur framgångsrika dessa partier är på att fånga upp väljare och sympatisörer är svårt att mäta, men av de partier som vuxit under 2000-talet och nått valframgångar, såsom franska Rassemblement National (RN)¹, svenska SD samt nederländska Partij voor de Vrijheid (PVV), har flertalet antagit progressiva värderingar i sin retorik (Duina & Carson, 2019). Det finns även argument för att högerradikala partier som står för värderingar såsom jämställdhet och

¹ Partiet kallades Front National fram till 2018.

hbtqi-frågor kan locka kvinnliga väljare och väljare som identifierar sig som hbtqi, men framför allt män som ser sig själva som ekonomiskt vänster (Spierings & Zaslove, 2015).

Omfattningen av hur dessa rättigheter används inom svensk radikal- och extremhöger är däremot relativt understuderat. Bland studier baserade på europeiska högerradikala partier som använder en progressiv retorik förekommer framför allt SD, men vars retorik och politik jämförs med andra europeiska högerradikala partier. SD skiljer sig dock från dessa partier som oftast kombinerar invandringskritisk politik med neo-liberalism, där SD i stället kan definieras som ekonomiskt i mitten eller till vänster (Bergmann, 2017). Det är även inte lika tydligt om eller hur andra framträdande högerradikala och högerextrema partier i Sverige använder en liknande retorik i sin kommunikation, samt vilka rättigheter som är mest framträdande. Då tidigare studier påvisat att vissa europeiska högerradikala partier nått framgång inom allmänna val, samtidigt som partierna anammat progressiva värderingar och även nått nya väljargrupper, kan det vara betydelsefullt att klargöra om ett liknande fenomen förekommer inom den svenska radikal- och extremhögern.

1.1. Syfte och frågeställningar samt relevansen för mänskliga rättigheter

Syftet med denna uppsats är att undersöka om och på vilket sätt svensk radikal- och extremhöger kommunicerar de rättigheter som kan härledas ur de mänskliga rättigheterna. Frågeställningarna är följande:

1. Vilka rättigheter som berör frihet och jämlikhet och som kan härledas ur de mänskliga rättigheterna, kommunicerar svensk radikal- och extremhöger?
2. På vilket sätt kommunicerar svensk radikal- och extremhöger om mänskliga rättigheter för att nå ut med ett budskap?

Studien kommer att jämföra hur rättigheter som härrör från de mänskliga rättigheterna korrelerar med uttalanden från svensk radikal- och extremhöger. De rättigheter som kommer att undersökas innefattar frihetliga rättigheter som bland annat definieras utifrån de artiklar som skyddar yttrande- och åsiktsfrihet, religions- tanke- samvetsfrihet och föreningsfrihet. Slutligen kommer rättigheter som innefattar jämlikhet att undersökas vilket bland annat garanterar lika medborgarrättigheter, rätten till frihet från diskriminering och likhet inför lagen (Nickel, 2021).

I kapitlet om tidigare forskning kommer även Halikiopoulou m.fl. studie från (2013) lyftas. I studien pekade författarna på ett samband mellan normaliseringen av rättigheter och värderingar i Europa i och med antagandet av UDHR med efterföljande konventioner och en förändring av radikala högerpartiers retorik och politik.

1.2. Avgränsningar

Eftersom den svenska radikal- och extremhögern innefattar ett flertal aktörer som varit aktiva under olika perioder är det nödvändigt att göra flera avgränsningar. Studien kommer endast att fokusera på grupperingar som är politiska partier och som har ställt upp i allmänna val. Denna avgränsning görs för att underlätta analysen, då andra former av organisationer kan skilja sig i hur de väljer att kommunicera till väljare eller sympatisörer. Denna grupp avgränsas ytterligare genom att undersöka de tre största aktörerna i Sverige 2022 (Amadeu Antonio Stiftung m.fl., 2021). De aktörer som undersöks är Sverigedemokraterna (SD), Alternativ för Sverige (AFS) och Nordiska motståndsrörelsen (NMR).

Flertalet avgränsningar är också nödvändiga att göra på det insamlade materialet. Eftersom studiens syfte är att undersöka ett fenomen som är relativt nytt inom studier av radikal extremhöger är det nödvändigt att det insamlade materialet publicerats relativt nyligen i samband med att det samlas in. Materialet kommer därför vara publicerat mellan 2020 och 2022. Ett undantag görs för ideologiska dokument, såsom partiprogram, där tidsramen är mellan 2017 och 2022. Eftersom aktörerna publicerat en stor mängd material på olika hemsidor, sociala medieplattformar och annat material som speglar partiets ideologi är det nödvändigt att avgränsa det undersökta materialet ytterligare. Dessa avgränsningar diskuteras i studiens metodkapitel.

Slutligen kommer det insamlade materialet som undersöks begränsas till material där aktörerna uttrycker ett stöd för rättigheter eller värderingar som kan kopplas till frihet och jämlikhet. Att begränsa till rättigheter som berör frihet och jämlikhet, ger en tillräckligt bred definition för att kunna samla in relevant material och för kunna göra generella tolkningar av materialet i analysen. Avgränsningen är samtidigt tillräckligt snäv för att det inte ska bli för komplicerat att samla in material. Analysen kommer även endast utgå från FN:s nio kärnkonventioner, samt den Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna (UDHR) och därför appliceras inte till exempel Europakonventionen eller FN:s urfolksdeklaration.

2. Bakgrund

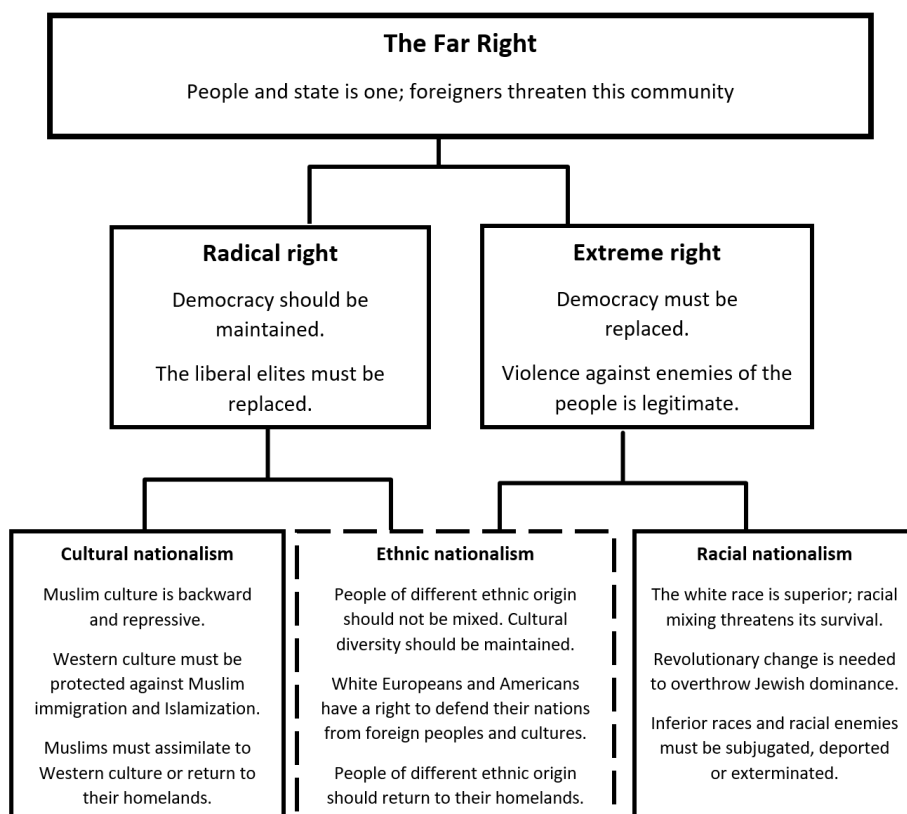
Studiens bakgrundskapitel är uppdelad i flera underkapitel för att ge en tydlig bild av den högerradikala och högerextrema miljön i Sverige. Kapitlet inleds med en nödvändig definition för vad högerradikalitet och högerextremism innebär i denna studie. Därefter följer en kort beskrivning om den högerradikala och högerextrema historien i Sverige, samt en beskrivning av de aktörer som kommer att undersökas i studien. Kapitlet avslutas med en genomgång om hur konceptet folkhemmet urskiljer svenska högerradikala och högerextrema organisationer från europeiska, samt hur fransk ny-nationalism inspirerat nationalismen i Sverige.

2.1. En kort redogörelse för definitioner

Den nya radikala högern har vuxit i Europa från sent 70-tal tidigt 80-tal (Rydgren, 2007). Det finns ingen tydlig konsensus inom forskningen hur dessa partier kan definieras och om det finns tydliga ideologiska likheter mellan dem (Ennser, 2012). Ett liknande problem uppstår när högerextremism definieras. Enligt Deland och Hertzberg (2010) kan aspekter av högerextrema aktörers ideologi påminna om både vänstern och den politiska mitten. Författarna skriver även att:

“Lika problematiskt är begreppet extremism, som att börja med blir meningslöst så snart prefixet - höger - ifrågasätts; extremt i förhållande till vad? Det finns vad vi vet ingen bra definition av (politisk) extremism annat än den logiska, och i sammanhanget meningslösa (kompromisslöshet)” (Deland & Hertzberg, 2010, s. 5--6).

I valet av definition för radikalhöger och extremhöger i denna studie kommer därför en konceptkarta framtagen Bjørgo och Ravndal (2019) att appliceras. Figuren ska inte ses som en definitiv förklaring av de olika kategorierna, men inom ramen för denna studie lämpar den sig själv, då den pekar ut huvuddragen bland grupperna, med en tydlig distinktion mellan radikalhöger och extremhöger. Denna figur ger en överskådlig bild över vad som betraktas som karaktäristiska drag bland grupperna och har bland annat publicerats i Försvarshögskolans studie av den radikala och högerextrema miljön i Sverige (Ahlin & Ranstorp, 2017). Bjørgo och Ravndal (2019) noterade dock att dessa definitioner beskriver idealtyper och att variation förekommer mellan specifika grupper:

Figur 1: Figuren är utvecklad av Berntzen (2018) och reviderad i samarbete med Bjørgo och Ravndal (2019). Den är baserad på konceptet utvecklade av Mudde (2002) och Teitelbaum (2017).

Paraplybegreppet *the far right* som syftar till att beskriva båda grupperna kan översättas till *ytterhöger*. Bjørgo och Ravndal (2019) delade in radikalhöger och högerextrema rörelser i tre olika former av radikal nationalism; *kulturell nationalism*, *etnisk nationalism* och nationalism som grundar sig på en föreställning om *rashierarkier* (se figur 1). Underkategorierna är baserade på Teitelbaum (2017) kategorier om nordisk nationalism. Utifrån Hettnes m.fl. (2006, s. 404) definition av nationalism som menade att det är den ideologi som anser att; “en homogen folkgrupp är den enda legitima grunden för bildandet av en stat”, går det att se kulturell nationalism, etnisk nationalism och nationalism om rashierarkier som olika synsätt på homogenitet i förhållande till nationalstaten.

Nationalism som bygger på rashierarkier, vilket Teitelbaum (2017) kallar ras-revolutionärer, är den extremaste av dessa inriktningar. Enligt hans definition eftersträvar ras-revolutionärer ett rasmässigt rent samhälle, där olika raser kan delas upp i hierarkier, och den vita rasen står överst. Antisemitiska konspirationsteorier ligger ofta till grund för dessa organisationers världsåskådning, enligt Ahlin och Ranstorp (2017) och Teitelbaum (2017). I Norden är NMR den mest framträdande av dessa grupper menar författarna.

Den vanligaste formen av dessa inriktningar är kulturell nationalism och tar oftast formen som radikala högerpartier, där SD är det parti som nått störst framgång i Norden.² Enligt kulturnationalister kan individen oavsett etnisk tillhörighet bli en del av den nationella gemenskapen genom att utöva nationens kultur (Teitelbaum, 2017). Kulturnationalister förespråkar därför assimilering till skillnad från ras-revolutionärer och etnonationalister (Bjørge & Ravndal, 2019). Kulturnationalism är oftast inte antisemitisk utan riktar i stället kritik mot muslimska invandrare och socialliberalism (Teitelbaum, 2017).

Enligt Teitelbaum (2017) är etnisk nationalism den inriktning som är svårast att definiera.³ För etniska nationalister är ras och etnicitet viktiga komponenter som formar individens identitet, men till skillnad från ras-revolutionärer är det rasmässigt rena samhället inte självändamålet, utan en aspekt av en större helhet och motsätter sig ofta ideologier som homogeniserar samhället såsom marxism eller kapitalism (Teitelbaum, 2017). Etniska nationalister undviker begreppet ras och använder i stället begreppet etnisk identitet. De framhäver även vikten av etnisk mångfald och där unika aspekter bland etniciteter bör bevaras och inte blandas (Bjørge & Ravndal, 2019). AFS kan definieras som etniska nationalistister (Expo, 2022a).

2.2. Radikalhöger och högerextremism i Sverige, då till nu

Högerextremismen nådde Sverige relativt tidigt i form av små rörelser och den fann sin storhetstid i mitten av 1930-talet. 1924 bildades det första svenska nazistiska partiet Svenska Nationalsocialistiska Frihetsförbundet, där Birger Furugård kom att bli ledare. Han blev därför Sveriges första nazistiska ledare och fick epitetet "En värmländsk Hitler" (Säll, 2022). Furugård träffade Adolf Hitler vid flera tillfällen och hade kontakt med bland annat Heinrich Himmler. I slutet av 1930 bytte partiet namn till Svenska Nationalsocialistiska Partiet (SNSP) och fick i riksdagsvalet 1932 cirka 15 000 röster. En annan viktig spelare under denna period var Nationalsocialistiska Arbetarepartiet (NSAP) som bildades 1933. Partiet var en utbrytargrupp ur SNSP som leddes av Sven Olov Lindholm. Den bakomliggande orsaken till händelsen var en konflikt mellan den konservativa Göteborgsavdelningen och Lindholms linje som var mer socialistisk. Samma år bildades även Nationalsocialistiska Blocket (NSB) som

² Det ska tilläggas att SD använde fram till 2019 begreppet *nedärvt essens* för att beskriva en aspekt hos människan, där aspekter av essensen kan vara unikt för specifika grupper. I partiets principprogram från 2019 ströks begreppet, men innebörden fanns kvar i programmet (Sverigedemokraterna, 2019).

³ Etniska nationalister kallas även för identitärer.

leddes av Martin Ekström. Åren fram till valet 1936 kom att präglas av ständiga konflikter mellan dessa organisationer (Löow, 2016). Valet 1936 fick NSAP 17 000 röster i valet och för Furugårds parti SNSP, som då valde att samarbeta med NSB, gick valet sämre. Partiet fick drygt 3000 röster och Furugård valde att lägga ner partiet. Andra världskriget skulle innebära problem för de svenska nazistiska rörelserna och efter kriget var det svårt att fortsätta agitera för nazismen (Lodeniuss, 2020). Under 1950-talet befann sig europeiska nationalsocialister i någon form av "politiskt och socialt vakuum" (Löow, 2016, s.118).

En stor förändring skulle komma under 1980-talet där influenser från Storbritannien och USA kom att skapa en ny våldsbejakande ungdomskultur med egen musik och klädstil. Det uppstod även högerextrema miljöer med mer fokus på brottslig verksamhet. Vitt Ariskt Motstånd, Gula korset, Ariska brödrskapet och Nationalsocialistisk Front är exempel på grupper som växte fram under denna period. Tidigare medlemmar i Vitt Ariskt Motstånd och medlemmar organisationen Nationell Ungdom gick sedan och bildade 1997 organisationen Svenska motståndsrörelsen (SMR). Denna grupp kom sedan att byta namn till Nordiska motståndsrörelsen (Lodeniuss, 2020).

Förutom extrema grupperingar med en tydlig ideologi i nazismen växte även bredare rörelser fram under 1980-talet. Bevara Sverige svenskt (BSS) skulle komma att bli en tidig representant för en bredare invandringskritisk rörelse som inte blandade in hyllningar till Nazityskland och rasteorier i sitt budskap. Kultur i stället för ras skulle stå i fokus och i stället för att representera fascistisk ideologi och antidemokrati skulle gruppen värna det fria ordet. Det var makthavarna och etablerade medier som var hotet och inte enskilda invandrare. Ett exempel på denna utveckling är det första partiprogrammet som antogs, där begreppet ras endast förekom vid ett fåtal tillfällen och ordet hudfärg användes i stället (Baas, 2022). 1986 gav sig BSS in i politiken genom att slå sig ihop med det högerpopulistiska partiet Framstegspartiet och bildade Sverigepartiet (SP). Partiet blev dock inte långlivat och redan två år senare skulle BSS gå vidare och bilda Sverigedemokraterna (Lodeniuss, 2020).

2.3. Studiens aktörer

I studien kommer tre svenska aktörer undersökas som ställt upp i riksdagsvalet 2022. Dessa tre aktörer är SD, AFS och NMR. Förutom att dessa tre aktörer representerar ett brett fält inom den nationalistiska miljön, från det socialkonservativa partiet Sverigedemokraterna till

etnonationalistiska Alternativ för Sverige och nationalsocialistiska Nordiska motståndsrörelsen, har dessa partier även klassats som de mest framträdande radikal- och högerextrema partierna i Sverige (Amadeu Antonio Stiftung m.fl., 2021).

2.3.1. Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna är den största aktören som kommer att undersökas i denna studie. Som nämnts tidigare bildades partiet 1988 ur Sverigepartiet. Partiet har haft tre partiordföranden sedan det bildades, Anders Klarström, Mikael Jansson (som gick med i AFS 2018) och Jimmie Åkesson som haft posten sedan 2005. Inom studier av högerpopulism inom Europa brukar SD benämnas som populistisk radikalhöger (Mudde, 2007). Denna definition stämmer även bra in i Bjørgo och Ravndals (2019) definition, där Sverigedemokraterna faller inom ramen för kulturell nationalism och verkar inom ett demokratiskt system (Elgenius & Rydgren, 2017). SD har på flera sätt målat om det politiska landskapet i Sverige i samband med att partiet framväxt under 2010-talet. Sverige har länge betraktats som ett unikt fall i Europa där högernationalistiska partier inte nått särskilt stor framgång till skillnad från många andra europeiska länder (Bergmann, 2017).

Partiet såg stora framgångar 2006 när de fick 162 463 av rösterna (2,93%). Vid nästkommande riksdagsval 2010 fick de 339 610 röster (5,70%) och kom därmed in i riksdagen. Sedan dess har SD fortsatt öka och blev 2018 riksdagens tredje största parti med 1 101 069 röster (17,6%). I valet 2022 fick SD 1 330 325 röster (20,54%) och blev därmed riksdagens näst största parti efter Socialdemokraterna (Valmyndigheten, 2006; 2010; 2018; 2022).

2.3.2. Alternativ för Sverige

Alternativ för Sverige (AFS) bildades 2018 och är därför yngst av studiens tre partier. Partiet har definierats som högerextremt (Expo, 2022a), men kommer i denna studie att definieras som radikalhöger utifrån Bjørgo och Ravndals (2019) definition, då våld som ett medel för att uppnå olika syften samt antisemitism inte är lika framträdande som inom andra högerextrema grupperingar. Det ska dock tilläggas att riksdagskandidater från partiet har blivit påkomna med att sprida antisemitiska och pro-nazistiska inlägg på sociala medier, vilket karaktäriserar högerextrema partier (Expo, 2022a).

AFS bildades av personer som uteslöts ur SD:s ungdomsförbund 2015, bland annat Gustav Kasselstrand som då var ordförande i ungdomsförbundet SDU och numera partiordförande för AFS. William Hahne blev också partiets vice ordförande och hade samma befattning i SDU (Helmerson & Olsson, 2017). Hahne lämnade dock partiet 2020 (Åkesson, 2020) och ersattes av Sverigedemokraternas tidigare partiledare Mikael Jansson (Thomsen, 2021).

AFS ställde upp i riksdagsvalet 2018 och fick 20 290 (0.31%) av rösterna. Partiet ställde även upp i EU-valet 2019 och fick 19 178 röster (0.46%). De blev då näst största partiet utanför riksdagen efter Feministiskt initiativ. I valet 2022 backade AFS och fick 16 646 röster (0.26%) (Valmyndigheten, 2018; 2019; 2022). Partiet har sett störst framgång i kyrkovalet 2021 där de fick 11 112 röster (1.26%) och fick därför tre ledamöter invalda i kyrkomötet (Svenska kyrkan, 2021).

2.3.3. Nordiska motståndsrörelsen

Nordiska motståndsrörelsen (NMR) utgör den extremaste aktören som undersöks i denna studie och kan klassificeras som en nynazistisk organisation (Expo, 2021). Till skillnad från SD och AFS, som kan definieras som radikalhöger, är NMR en del av den extremhöger som karaktäriseras för att använda våld i stället för att verka inom ett demokratiskt system i syfte för att uppnå olika syften. Antisemitism och synen på judar som en styrande maktelit som måste omkullkastats är också central (Bjørge & Ravndal 2019). Definitioner som dessa är emellertid inte huggna i sten och genom att ställa upp i allmänna val går det att även tillskriva NMR egenskaper som utmärker den radikala högern. Samtidigt är antisemitismen djupt rotad i organisationen och dess ideologi (Löow, 2020).

NMR bildades under slutet av 1990-talet och gick då under namnet Svenska motståndsrörelsen (SMR). Organisationen liknar svenska rörelser från mellankrigstiden om ett enat Norden i formen av en nordisk statsfederation. Systerorganisationer fanns även i Norge, Danmark, Finland och Island (Löow, 2020). Under hösten 2014 meddelade dåvarande ledaren för SMR, Klas Lund, att organisationen skulle utökas med en parlamentarisk gren och att ett parti därför skulle bildas. Lund menade att detta var en av flera enade delar av organisationen (Lund, 2014). Ett år senare ersattes Lund av nuvarande ledare Simon Lindberg (Expo, 2022b) som framhävts som en av världens farligaste extremister (Counter Extremism Project, 2021). SMR bytte namn till Nordiska motståndsrörelsen 2016 och Simon Lindberg blev ledare för hela organisationen, som också utgörs av de övriga nordiska systerorganisationerna (Expo, 2022b).

Sedan NMR registrerades hos valmyndigheten har partiet ställt upp i de två val och resultaten visade på ett mycket lågt stöd för organisationen. Under 2019 ställde partiet upp med kandidater i Ludvika, Kungälv och Boden, samt riksdagsvalet. Partiet fick inga mandat i de kommunala valen och fick totalt 2106 röster (0,03%) i riksdagsvalet. Under valet 2022 kandiderade NMR i stället i fyra kommuner: Ludvika, Munkedal, Vetlanda och Örkelljunga. Partiet fick inga mandat detta val heller och fick totalt 847 röster i riksdagsvalet (0,01%) (Valmyndigheten, 2018; 2022).

2.4. Folkhemmet och välfärdsnationalism

Till skillnad från många europeiska högerradikala partier i Europa som motsätter sig socialdemokrati, är många av de grupperingar som vuxit fram i Norden under den senare delen av 1900-talet och framåt för denna form av statskick. Dessa grupper har emellertid omdefinierat den egalitära och universella synen på välfärdssamhället till att endast tillhöra folket i nationen och där invandrare utgör ett hot mot detta (Bergmann, 2017). I Sverige har begreppet *folkhemmet* varit ett framträdande koncept för att förklara välfärdssamhället och kommer inom ramen för denna studie att diskuteras utifrån Lars Trägårdhs artikel om folkhemmet som en form av välfärdsnationalism (2002). I sin text ämnade Trägårdh att förklara negativa attityder mot EU inom Sverige i början av 2000-talet.

Konceptet folkhemmet återintroducerades av Per Albin Hansson sent 1920-tal som knöt samman socialdemokratin med ett nationalistiskt narrativ som kopplades till välfärdsstaten (Bergmann, 2017). Trägårdh menade att den svenska nationella identiteten är knuten till välfärdsstaten och att denna förening förverkligas som folkhemmet. Folkhemmet skulle befria individen från ojämlikheter i civilsamhället såsom kyrkan eller familjen och i stället skulle jämlikhet uppnås genom de statliga institutionerna. Trägårdh skrev; “the Swedish concept of folk, folklighet och folkhem are all part and parcel of national narrative that has cast the Swedes as intrinsically democratic and freedom-loving as having democracy in the blood.” Trägårdh fortsatte på samma sida; “this self aggrandising and messianic discourse revolved around a number of central themes that together formed a powerful national myth” (Trägårdh, 2002, s., 131). Ett nostalgiskt förhållningssätt till folkhemmet som en metafor för en guldålder i svensk historia lyfts fram som en anledning bakom SD:s valframgångar (Hellström, 2016). Genom att använda folkhemmet som metafor kunde partiet etablera sig som den sanna representanten för

det svenska välfärdssamhället och på så sätt anknyta till den nationella identiteten (Bergmann, 2017). Det går även att utifrån Trägårdhs artikel dra likheter mellan ytterhöger begreppet som diskuterats tidigare i studien, där folk och stat betraktas som en homogen enhet, samt att denna harmoni kan hotas genom externa faktorer såsom invandring. Trägårdh menade att folkhemmet blivit en del av ett nationellt narrativ som framhäver vissa egenskaper hos svenskarna (Bjørgero & Ravndal, 2019).

I tidigare studier om europeisk radikalhöger har till exempel konceptet european superiority (Duina & Carson, 2019) och civilisationism (Brubaker, 2017) i stället använts för att analysera och förklara attityder inom partier i Europa. Men folkhemmet och den mytiska aspekten som Trägårdh beskrev kan vara mer relevant för denna studie, eftersom jämlikhet och demokrati framhålls som svenska egenskaper. Denna logik kan vara viktig för att förstå aktörernas retorik senare i analysen.

2.5. Ny-nationalism

Trots de konservativa dragen som definierar nationalistiska organisationers ideologi, utvecklas och förändras idéer inom rörelsen. En viktig inspiration för många av dagens högerextremister är den franska filosofen Alain de Benoist som med Nouvelle Droite-rörelsen influerat europeisk extrem- och radikalhöger sedan 1960-talet (Lodénus, 2020). De huvudsakliga ideologiska dragen och tankeströmningarna inom Nouvelle Droite beskrivs i studiens teorikapitel. I detta kapitel beskrivs i stället kort på vilket sätt svensk extrem- och radikalhöger influerats av dessa idéer.

Teitelbaum (2017) menade att nordiska och framför allt svenska högerradikala och högerextrema grupperingar tagit inspiration från denna rörelse. I sin studie om musik inom nordisk radikal- och extremhöger, framhöll han hur två idéer från Nouvelle Droite, *pluriversum* och *metapolitik* format dessa grupper.

“The concepts of metapolitics and the pluriversum are the most formal are the most formal articulations of the New Nationalist double imperative to social integration and disintegration that today shapes the activism of militant National Socialists and moderate Sweden Democrats alike” (Teitelbaum, 2017, s.31).

Enligt Teitelbaum har idéer format organisationernas retorik och lyfter fram Nordiska Motståndsrörelsen och Sverigedemokraterna som exempel på detta. Dessa idéer såsom pluriversum och metapolitik kommer att diskuteras i studiens teorikapitel.

3. Tidigare forskning

Trots att det inom akademien har varit svårt att finna en konsensus om en homogen definition av högerextrema och högerextrema partier finns ändå en konsensus om att partiernas ideologi och politik i viss mån kan karaktäriseras som konservativ (Duina & Carson, 2019). Genom att jämföra flera europeiska partier över ett brett ideologiskt fält, visar det sig att invandringsfrågan är den huvudsakliga variabeln som utmärker högerextrema partier. Genom att avlägsna invandringsfrågan framkommer det att dessa partier är mer ideologiskt heterogena än till exempel partier på vänsterkanten (Ennser, 2012). Att invandring är den fråga som lett till högerextrema partiernas framgång i Europa har framhållits i litteraturen som den huvudsakliga faktorn (Ivarsflaten, 2008).

Tidigare studier ger dock inte en fullständig bild av den ideologiska bredden bland högerextrema partier och huruvida andra frågor även kan ha bidragit till dessa partiernas popularitet. Till exempel är väljare mindre benägna att rösta på ett parti som uppfattas och betraktas som antidemokratiskt (van der Brug m.fl., 2005). För att förklara hur många högerextrema partier som nått framgångar runtom i Europa har en relativt ny forskning argumenterat för att dessa grupper även anammat en progressiv och liberal retorik, vilket kan vara ytterligare en aspekt som ligger bakom partiernas framgångar (Duina & Carson, 2019). De huvudsakliga studier som finns inom ämnet berör enskilda rättigheter eller tittar på en begränsad mängd aktörer i Europa. Tillsammans väver studierna samman ett narrativ om en ideologisk trend inom europeisk högerextremism att använda en progressiv och liberal retorik.

Akkerman (2005) pekade tidigt på hur nya högerextrema partier i Europa som vuxit fram det senaste decenniet försvarade jämställdhet och yttrandefrihet, men att de fundamentalt skiljer sig från liberala värderingar och var etnonationalistiska. I studien lyfte Akkerman nederländska partiet Pim Fortuyns Lista som grundades 2002 som ett unikt fall, där partiet etnonationalistiska grund framför allt var grundad i liberala principer i stället för etnonationalistiska. Något som framgick i denna studie och som kommer fortsätta synas i övrig forskning är det

motsatsförhållande de högerradikala partierna bygger upp gentemot islam och framställer olika liberala och progressiva värderingar som västerländska.

Genom att jämföra sex europeiska högerradikala partier uppmärksammade Halikiopoulou m.fl. (2013) ett samband mellan den radikala högerns nationalism och liberala värderingar. Enligt författarna har antagandet av UDHR och efterföljande processer, såsom integreringen av dessa rättigheter i konventioner, samt globalisering lett till att de värderingar som deklarerades i konventioner, samt globalisering lett till att de värderingar som deklarerades i konventioner innefattar blivit mer framträdande i Europa och i bygget av den Europeiska unionen. Det är under denna utveckling gemensamma värderingar baserat på mänskliga rättigheter normaliserats, samtidigt som den etniska identiteten har blivit mindre viktig för europeiska väljare. Halikiopoulou m.fl (2013) menade att högerradikala partier har behövt anpassa sitt språk och sin politik efter denna utveckling. Enligt dem har de högerradikala aktörer som fått störst inflytande inom olika demokratiska system i Europa lyckats framställa sig, genom sina ideologiska principer, som den sanna beskyddaren av demokrati, tolerans och mångfald. Författarna poängterade att i stället för att exkludera grupper baserat på etnicitet som varit karaktäristiskt för tidigare högerradikala partier, exkluderar de individer eller grupper som inte anses dela nationens liberala värderingar. Den gemensamma variabeln bland dessa grupper är att de nästan alltid är muslimer. Framgången hänger på en retorisk balansgång, där aktörerna är kritiska till rådande politiska institutioner, samtidigt som de är en del av dem (Halikiopoulou m.fl., 2013).

Brubaker (2017) noterade också en liknande trend där europeiska högerpopulistiska partier identitet förändrats från en nationalism som numera i stället kan karaktäriseras som en civilisationism där europeiska värden i stället för nationella ses som eftersträvansvärda. Brubaker menade att den antisemitiska diskursen bland partier i Väst- och Nordeuropa har upphört och i stället antagit vissa liberala ståndpunkter eller retorik, såsom jämställdhet, yttrandefrihet och i vissa fall hbtqi. Denna retorik som bygger på ett motsatsförhållande till islam menade han har sammanvävts till en paradoxal förening av kristen identitarism, sekularism och liberalism.

Duina och Carson (2019) har gjort liknande slutsatser som tidigare studier (Akkerman, 2005: Halikiopoulou et al., 2013: Brubaker, 2017). Där jämförde de olika partier för att identifiera den bakomliggande logiken till hur retoriken bland högerradikala partier kan innefatta progressiv retorik. Författarna fann lokala variationer bland samtliga partier (Frihetspartiet i

Nederländerna, Nationell samling i Frankrike och Sverigedemokraterna i Sverige), men att i retoriken framhålls olika progressiva värderingar som nationella eller västerländska värden som hotas av en ökad invandring från olika länder, oftast muslimska (Duina & Carson, 2019).

I tidigare studier är jämställdhet mellan könen och kvinnors rättigheter de värderingar som förekommer ofta bland högerradikala partier. Akkerman (2015) menade att vissa högerradikala partierna bär ett så kallat janusansikte genom olika förhållningssätt till jämställdhet. Genom att titta på de sex populäraste populistiska högerradikala partierna, framkom det att de hade ett relativt konservativt förhållningssätt till bland annat familjepolitiken. Akkerman (2015) beskrev även att jämställdhet och ibland hbtqi-rättigheter instrumentaliserats för att driva en agenda mot islam som framställts som fundamentalistisk och som ett hot mot dessa rättigheter. I tidigare studier har Nederländerna särskilt lyfts upp i samband med radikala högerens retorik kring jämställdhet (De Koster et al., 2013), samt hbtqi-rättigheter (Dudink, 2017).

I ett omfattande verk har Sara R. Farris (2017) föreslagit begreppet *femonationalism* för att förklara sammanslutningen av xenofobisk ideologi och feminism. Detta tar sig uttryck i Västeuropa och syns både inom den radikala högern, men även bland neoliberala och feministiska grupperingar, hävdar Farris (2017). Där islam och framför allt muslimska män utmålas som misogyn. I undersökningen tittade hon på aktörer i Nederländerna, Italien och Frankrike.

En annan aspekt av denna retorik är tryckfrihet och yttrandefrihet där vissa aktörer framställer sig själva som de sanna försvararna av dessa rättigheter som hotas. Moffitt (2017) beskrev hur vissa högerradikala partier använder begreppet *the elite* för att beskriva en enskild aktör som begränsar dessa friheter. Denna elit är besatt av kulturell relativism och politisk korrekthet, där högerradikala aktörerna presenterar sig själva som det enda alternativet för att försvara dessa värden.

Vad som framgår bland den tidigare forskningen är motsatsförhållandet som målas upp i de radikala högerpartiernas retorik. Partierna framställer sig själva som beskyddarna av värderingar såsom jämställdhet och hbtqi-rättigheter. Vad som däremot saknas är om och hur denna retorik förekommer bland andra grupperingar inom ytterhögern och hur de skiljer sig åt. Detta innefattar aktörer inom den radikala högern, extremhögern och aktörer som beroende på

politisk fråga kan betraktas som extrem eller radikal. Genom att jämföra de tre största aktörerna inom Sverige finns det därför möjlighet att peka på likheter och skillnader i retoriken.

4. Teoretiskt ramverk

I detta kapitel presenteras studiens teoretiska ramverk som utgör den teoretiska utgångspunkten under analysen. Först beskrivs den franska nationalistiska inriktningen Nouvelle Droite och därefter beskrivs rättighetsbegreppen frihet och jämlikhet som kommer att appliceras i uppsatsen.

4.1. Nationalism, Nouvelle Droite och pluriversum

En nation kan enligt Benedict Andersons (2006) definition betraktas som en föreställd gemenskap (imagined community). Andersson skriver att det är en föreställning eftersom alla medlemmar av nationen aldrig kommer att träffa eller höra talas om varandra men det finns ändå en föreställd gemenskap mellan dem. Han argumenterade för att kapitalistisk påtryckning i samband med tryckpressen och spridningen av tryckt media är en viktig orsak för hur denna föreställda gemenskap kom till. Försäljning av dessa medier hjälpte till att skapa en känsla av bred nationell gemenskap (Anderson, 2006). Med över 137 700 citeringar enligt Google Scholar är Anderssons definition en av de mest inflytelserika förklaringarna av vad nationalism innebär, men den har även fått motta kritik. Sociologen Anthony D. Smith (1998) lyfte bland annat att den föreställda gemenskapen som lett fram till hur nationalism vuxit och spridit sig, bygger på individens förmåga att intellektualisera detta. Smith menade att det förklarar hur nationalismen sprids, men inte varför den sprids; “what was it about the nation, and what was it about so many people's circumstances, that made them feel bound into nations and assert their national right?” (Smith, 1998, s. 135). En annan kritik som Smith belyste är språket som det huvudsakliga kriteriet för nationen. Definitionen är allt för bred, menade Smith. Om medlemmarna accepterar en föreställd nationell gemenskap om ett lingua franca skulle det därför vara det enda kriteriet i till exempel en stadsrepublik eller ett kolonialt imperium, vilket Smith ansåg som icke tillräckligt för att bygga en gemenskap (Smith, 1998, s. 135–136). En annan kritik är det dominerande västerländska perspektivet. Statsvetaren Partha Chatterjee (1991) menade att koloniserade folk behövt bygga sin föreställda gemenskap på en västerländsk modell; “if nationalists in the rest of the world have to choose their imagined community from certain modular forms already made available to them by Europe and the Americas, what do they have left to imagine?” Chatterjee fortsatte med att presentera en modell

för nationalistisk identitet i postkoloniala stater (Chatterjee, 1991, s. 521). I kritiken som lyfts upp mot Anderson är det bland annat definitionens universella egenskaper som kritiserats. Chatterjee beskrev (1991) hur den utgår från en västerländsk kontext och Smith menade att definitionen är allt för generell. Inom ramen för denna studie kommer därför nationalism att specificeras ytterligare för att förstå nordisk radikal- och extremhöger, nämligen idéer från den nya franska högern.

Som nämndes i bakgrunden kommer teori att applicera idéer från den franska Nouvelle Droite rörelsen. Teitelbaum (2017) menade att Nouvelle Droite och liknande tankeströmningar har bidragit till att svensk radikal- och extremhöger anammat ett språk om människans rätt till en kulturell, etnisk eller raslig homogenitet och identitet, vilket är en del av Nouvelle Droite idélära. Till skillnad från tidigare svenska rörelser säger sig grupperna bygga dessa åsikter på en acceptans av mänskliga olikheter (Teitelbaum, 2017).

Nouvelle Droite uppstod i Frankrike under 1960-talet och bygger på ett radikalt motstånd mot modernitet och universalism och vill i stället återskapa ett samhälle byggt på antika och medeltida ideal (François, 2014). Viktiga tänkare bakom Nouvelle Droite såsom Alain de Benoist och Dominique Venner använder begreppet pluriversum för att beskriva ett globalt samhälle som hyllar skillnader bland olika grupper, exempelvis kulturer och etniciteter. I texten *Manifesto for a European renaissance* som är ett försök att samla rörelsens ideologiska och filosofiska ståndpunkter, framställer de Benoist och Venner konceptet mångfald som en naturkraft; “the plurality and variety of races, ethnic groups, languages, customs, even religions has characterised the development of humanity since the very beginning” (de Benoist & Champetier, 2012, s.30). På samma sida beskrivs Nouvelle Droite vara den aktör som motsätter sig försök att motverka denna mångfald. Enligt de Benoist och Venner förtrycker västvärlden genom universalism denna globala pluralitet; “in the past, to its religion (the Crusades); yesterday, to its political principles (colonialism); and today, to its economic and social model (development) or its moral principles (human rights)” (de Benoist & Champetier, 2012, s.30).

Författarna använde även begreppet *differentialist anti-racism* för att beskriva Nouvelle Droite som de sanna antirasisterna, detta eftersom rörelsen anses hylla pluraliteten bland människogrupper. Enligt dem leder den universella antirasismen inom västvärlden, till samma slutsatser som rasisters, eftersom individers identitet betraktas som sekundär och föränderlig. Nouvelle Droite vill bevara dessa olikheter och anser sig själva därför som de sanna

antirasisterna; “for the New Right, the struggle against racism is not won by negating the concept of races, nor by the desire to blend all races into an undifferentiated whole” (de Benoist & Champetier, 2012, s.37).

En liknande argumentation appliceras på kön, om det maskulina och feminina, där Nouvelle Droite menar att de hyllar de unika skillnaderna mellan könen. De menar att moderna feminister med en universell socialkonstruktivistisk syn på kön är lika sexistiska som historiska patriarkala samhällen, “which in the past had excluded women from the arena of public life, and admits them today— on the condition that they divest themselves of their femininity” (de Benoist & Champetier, 2012, s.39). de Benoist och Venner beskrev feministiskt ideologi som en annan form av patriarkal struktur; “in this way, feminism falls into a male-centred trap as it adheres to ‘universal’ and abstract values which are, in the final analysis, masculine values” (de Benoist & Champetier, 2012, s.39). Gällande yttrandefrihet kritiserade också de Benoist och Champetier det moderna västerländska samhället, att det har tagit formen av en åsiktspolis, “whose purpose is to excommunicate all those who diverge in any way from the currently dominant ideological dogmas” (2012, s.44). Demokratisk debatt förhindras menade de av rädsla för att gå emot status quo och de vill i stället se vad de menar är fullständig yttrandefrihet.

För tänkare inom Nouvelle Droites har den huvudsakliga metodologin för att locka sympatisörer varit att nå ut med sitt budskap till majoritetssamhället. Denna metod benämns som metapolitik och ämnar förändra kulturen innan den kan förändra andra aspekter av samhället. Inspirationen kom från marxismen och framför allt från den neo-marxistiska tänkaren Antonio Gramsci (Lodenius, 2020). Enligt Gramsci kan betydelsefull politisk och ekonomisk förändring endast ske genom att det först skett en förändring i den kulturella sfären. I stället för försök till revolution eller ställa upp i allmänna val har Nouvelle Droites främsta metod i stället varit att föra så kallade kulturkrig i form av metapolitik. Metapolitik utövas generellt genom att dess aktivister sprider sitt budskap antingen i redan etablerade läroanstalter, kommunikativa kanaler och andra former av publikationer eller genom att skapa egna. Genom metapolitik ämnar rörelsen skapa ett pluriversum. Nouvelle Droite tänkaren Guillaume Faye beskrev metapolitiska strategier som, “the social diffusion of ideas and cultural values for the sake of provoking profound, long-term, political transformation” (Faye, 2011, s. 193; Teitelbaum, 2017, s. 43). Med tiden har metapolitik och etnisk pluralism blivit fristående koncept, där organisationer eller individer inte behöver ta till sig hela Nouvelle Droite politiska

och filosofiska ståndpunkter för att kunna utöva dessa strategier, vilket Teitelbaum (2017) menade till exempel går att se bland svenska nationalister.

Kulturella- etniska- och rasnationalister i Sverige menade Teitelbaum (2017), att trots sina olikheter bär på underliggande likheter som bygger på inspiration från Nouvelle Droite och dess syn på pluralism, samt utövanden av metapolitik, men att dessa har omkonstruerats för att passa de olika gruppernas värderingar och mål. I samband med den aktuella studiens analys av aktörernas citat och resultatpresentation, appliceras idéerna om metapolitik och pluralism för att ge en tydligare förståelse för aktörernas argumentation kring värderingar och rättigheter som till viss del kan ha formats av Nouvelle Droites idéer.

Flertalet teorier kan appliceras och tjäna ett liknande syfte i denna studie, såsom gestaltningsteori för att undersöka hur aktörerna gestaltar specifika rättigheter eller teorier som förklarar nationalismens framväxt, exempelvis moderniseringsteorin. Vad applicering av Nouvelle Droites tankesätt möjliggör är att eventuellt kunna förstå på vilket sätt aktörerna kan argumentera för olika rättigheter samtidigt som dessa argument kan botten i den radikala högerns eller extremhögerns ideologi. En brist i applicering av Teitelbaums beskrivning av nationalism inom svensk radikal- och extremhöger, är att han är en av få forskare som lyfter denna liknelse i litteraturen. Det är emellertid väl etablerat att de idéer som framfördes av Alain de Benoist och andra tänkare inom Nouvelle Droite har fångats upp av radikalhöger i Europa och USA (Camus, 2019). Teitelbaum är även en relativt etablerad forskare inom studier av nordisk radikal- och extremnationalism (University of Colorado Boulder, u.å.). Bjørge och Ravndal (2019) valde även att utgå från Teitelbaum i försök att definiera begreppet ytterhöger som bland annat har publicerats i Försvärshögskolans studie av den radikala och högerextrema miljön i Sverige (Ahlin & Ranstorp, 2017). Definitionen presenteras i denna studies bakgrundskapitel.

4.2. Begrepp

Förutom Nouvelle Droites strategier kommer begreppen frihet och jämlikhet att appliceras i studien för att ge kontext och förståelse för hur aktörernas uttalanden härrör från en mänskliga rättigheters retorik. Dessa begrepp är relativt breda och tillhör en lång och rik idétradition men kommer i denna uppsats framför allt att diskuteras utifrån de mänskliga rättigheterna (Jones, 1994).

Både frihet och jämlikhet är centrala begrepp inom mänskliga rättigheter, där sekulära idéer som naturliga rättigheter varit särskilt framträdande för att forma synen på människan. En varelse som genom sin natur har likvärdig rätt till bland annat frihet och jämlikhet. Idéer om naturrätten kan bland annat ses i revolutionerna i Frankrike och USA som resulterade i den franska deklARATIONEN om människans och medborgarens rättigheter och USA:s självständighetsförklaring, samt i FN:s deklARATION om mänskliga rättigheter (Shestack, 1988).

I den aktuella studien applicerades begreppen i metod och analys för att urskilja ställningstaganden kring rättigheter bland de undersökta aktörerna. Nedan följer en beskrivning av de två begreppen, vilka typer av rättigheter samt vilka artiklar inom de mänskliga rättigheterna som bygger på dem. Slutligen presenteras kritik som riktats mot dem.

4.2.1. Jämlikhet

En central aspekt av de mänskliga rättigheterna är att alla människor har samma rättigheter och därför rätten till icke-diskriminering. Jämlikhet är en av de fundamentala aspekterna i UDHR samt efterföljande konventioner och konceptet är så centralt att det inte bara betraktas som en rättighet utan även en princip (Moeckli, 2017). Liksom frihet nämns jämlikhet i den första artikeln i ADMR, “all human beings are born free and equal in dignity and rights” (UN General Assembly, 1948). Jämlikhet i form av rättigheter är bland annat rätten till jämlikhet och frihet från diskriminering (artikel 1 och 2) och likhet inför lagen (artikel 7) i UDHR, samt artikel 2, 3 och 26 i ICCPR (Moeckli, 2017). Utöver rättigheterna i UDHR, går det även att komplettera med ytterligare en kategori som utgår från de efterföljande konventionerna som specificerar skydd av olika grupper och minoriteter såsom kvinnor, etniciteter, barn, urfolk, personer med funktionsnedsättning och migrantarbetare. Dessa konventioner förstärker rätten att inte bli diskriminerad och rätt till jämlik behandling (Nickel, 2021).

Vad som är acceptabelt eller oacceptabelt gällande jämlikhet och rätten till icke-diskriminering är inte helt klarlagt och individens åsikter spelar roll i denna avvägning. Moeckli (2017) lyfte än rad normer som det råder konsensus kring för vad som utgör diskriminering som till exempel etnicitet och kön, men pekar på hur detta förändrats över tid i konventioner. Exempel på detta är skillnaden mellan ICCPR och International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (ICRMW). Där listan på grunder för diskriminering expanderats i ICRMW, bland annat ekonomisk status och etnicitet. Moeckli

beskrev även hur olika kategorier av normer kopplade till jämlikhet och icke-diskriminering kan skilja sig åt för att förklara på vilka grunder diskriminering skett. Den första normkategorien specificerar inte på vilket sätt individer inte ska åtskiljas på utan endast lyfter att alla individer är jämlika och att det är därför upp till den dömande verksamheten att avgöra på vilken grund diskriminering skett. Den andra kategorin listar specifikt på vilka grunder en individ inte ska diskrimineras som till exempel kön i CEDAW. Den slutgiltiga kategorin påminner om de tidigare nämnda, men listar både specifika grunder som en individ kan diskrimineras för, men även tillåter en öppen tolkning som till exempel i artikel 1 UDHR, “everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour...” Artikeln beskriver först att ingen ska diskrimineras och listar sedan exempel. Det finns därför möjlighet att göra tolkningar om grunder för diskriminering som inte listas i artikeln (Moeckli, 2017). Ytterligare en dimension som kan kopplas till jämlikhet och diskriminering är intersektionalitet. Intersektionell diskriminering kan bland annat vara baserad på kön i kombination med etnicitet (Crenshaw, 1991).

En annan kontroversiell punkt som kan inkluderas i jämlikhetsperspektivet i form av mänskliga rättigheter, är de ekonomiska och sociala rättigheterna. Där artikel 2.1 och 3 i ICESCR, specifikt berör jämlikhet och icke-diskriminering. Konventionen har dock kritiserats för att vara mål snarare än konkreta rättigheter. Det råder även ovisshet över om rättigheterna över huvud taget är universella och fundamentala, samt vem det åligger att upprätthålla eller implementera dessa rättigheter (Beetham, 1995). Argument för dessa rättigheter kan i stället grundas på olika förutsättningar i individens omgivning. Rättigheterna skulle därför kunna betraktas som universella genom att de tar uttryck på olika sätt och på olika platser baserat på behov. Ett annat argument är att dessa rättigheter kan betraktas som socialt relativa, där individens behov bara kan baseras på det samhälle de lever i och behoven är relativa för att uppnå en viss grad av levnadsstandard och välbefinnande i ett specifikt samhälle. Ett sista argument för universaliteten inom de ekonomiska och sociala rättigheterna, är att den jämlika tillgången till vissa medborgerliga och politiska rättigheter, såsom yttrandefrihet eller politiskt deltagande, kan kräva ett visst materiellt välbefinnande och tillgång till utbildning (Jones, 1994).

4.2.2. Frihet

Ett tydligt perspektiv om frihetsbegreppet är rätten att inte leva i slaveri är motsatsen mot frihet. I ett samhälle utan slaveri kan friheten dock fortfarande vara mycket begränsad för individer. Friheten kan heller inte vara obegränsad, utan någon form av lag krävs för att begränsa friheten att exempelvis mörda eller bedra någon. Den politiske filosofen Peter Jones skrev, “the right to freedom is to be understood not as an entitlement to unlimited liberty but as an entitlement to engage in a limited sphere of activities” (Jones, 1994, s.121-122). Denna balansgång är emellertid ett kontroversiellt ämne.

I kontexten för mänskliga rättigheter bygger personlig frihet på autonomi. Individen ska vara fri att leva sitt liv och göra sina egna val, inte diskrimineras och skyddas från övergrepp. Detta motiveras i de specifika artiklarna (Jones, 1994). Inom ramen för denna studie specificeras frihet ytterligare i syfte att inkludera mer specifika friheter som i kontexten av mänskliga rättigheter är de fyra friheterna; åsiktsfrihet, yttrandefrihet, föreningsfrihet och mötesfrihet (McGoldrick, (2017). Dessa friheter förekommer framför allt som medborgerliga och politiska rättigheterna i UDHR och ICCPR, där åsiktsfrihet finns i artikel 18 i UDHR och artikel 18 ICCPR som skyddar tanke- samvets- och religionsfrihet, samt artikel 27 i ICCPR som skyddar minoriteters rätt till sin kultur, språk och religion. Åsikts- och yttrandefrihet förekommer i artikel 19 i UDHR samt artikel 19 och 20 i ICCPR som även öppnar upp för restriktioner i friheten. Artikel 13 i Barnkonventionen (CRC) skyddar barnets yttrandefrihet. Även föreningsfrihet skyddas i artikel 20 i UDHR och artikel 22 i ICCPR som även skyddar rätten att bilda och gå med i fackföreningar. Denna rätt stärks ytterligare i artikel 23.4 i UDHR samt artikel 8 i ICESCR. Mötesfrihet skyddas i artikel 20 i UDHR och artikel 21 i ICCPR. Mötesfriheten förstärks ytterligare i ICCPR i artikel 17 och 18 som skyddar specifika sammankomster såsom inom familjen eller religiösa församlingar (McGoldrick, 2017; Nickel, 2021).

Dessa friheter är dock inte absoluta. Friheterna måste avvägas mot andra centrala rättigheter som förekommer i UDHR, efterföljande konventioner och nationell lag. Det står redan i artikel 1 av deklARATIONEN att, “they are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood” (UN General Assembly, 1948). Det finns två kategorier av dessa begränsningar, den första tillåter begränsning av friheterna om de kan gå ut över individers rättigheter och friheter. Den andra tillåter begränsningar om det ligger i allmänhetens intresse, såsom nationell säkerhet eller folkhälsa. Enligt McGoldrick (2017) uppstår det en

utmaning för ett demokratiskt samhälle att finna en balans mellan individens frihet och allmänhetens intresse. Ett tydligt exempel är yttrande- och åsiktsfrihet där det i FN:s rasdiskrimineringskonvention (ICERD) från 1965 förtydligades begränsningarna ytterligare genom att förkunna i artikel 4 att stater bör fördöma propaganda och organisationer som sprider idéer om raslig överlägsenhet och i ICCPR ett år senare (Bleich 2011). Inom EU har detta förtydligats ytterligare inom Europakonventionen genom Europadomstolens praxis, där vissa former av extrema åsikter inte faller inom ramen för vad Europakonventionen skyddar som yttrande- och åsiktsfrihet (Hare, 2009). I Sverige förekommer bland annat inskränkningar genom förbud mot olaga hot, hets mot folkgrupp, förtal och förolämpning. Lagen om hets mot folkgrupp som ifrågasatts av NMR och AFS har sett flera ändringar, bland annat 1988 där kravet om att uttalanden måste ske offentligt eller spridas bland allmänheten togs bort efter kritik från FN (Prop. 1986/87:151).

I studien appliceras jämlikhets- och frihetsbegreppet för att kunna urskilja partiernas argumentation för dessa rättigheter i sin retorik. I beskrivningen av begreppen ovan har en tydlig definition av vilka rättigheter inom de mänskliga rättigheterna som appliceras i den aktuella studien gjorts. För att få en ytterligare teoretisk dimension i analys och diskussion tillämpas idéer från Nouvelle Droite, såsom pluralitet och metapolitik, för att ge en förståelse för på vilket sätt aktörerna kommunicerar kring rättigheter.

5. Metodkapitel

Nedan presenteras de metoder som appliceras i studien. Kapitlet inleds med en presentation av vilka källor som analyserats, med tillhörande källkritisk diskussion. Kapitlet fortlöper med diskussion kring både metoderna innehållsanalys och tematisk analys. Kapitlet avslutas med en diskussion om de forskningsetiska aspekter som uppstår i samband med studien.

5.1. Källor

Det material som ligger till grund för denna studie har publicerats mellan 1 januari 2020 fram till den 31 december 2022. Urvalet av material som analyserats har publicerats på partiernas största kommunikationskanaler där de kan kommunicera direkt till väljare och följare. För SD och AFS är det partiernas officiella Facebook-sida som undersökts. För NMR är det partiets officiella hemsida Motståndsrörelsen som undersökts, specifikt det material som publicerats på hemsidan som återfinns under kategorierna “riksledningen” samt “ideologi och politik”. Ett

undantag från tidsramen gjordes för aktörernas partiprogram och valmanifest, där SD:s principprogram från 2019 analyserats. Detta då endast valmanifestet för riksdagsvalet 2022 publicerats efter 2020. NMR:s partiprogram publicerades 2017 och partiet har inte publicerat ett nytt efter 2020. Även detta material har inkluderats i studien. Gällande AFS är partiprogrammet uppdelat i flera kapitel som återfinns på olika webbadresser och därför finns inga filer med ett specifikt datum tillgängligt. Den aktuella studien har därför använt den version av programmet som fanns tillgängligt på partiets hemsida mellan den 13 och 16 mars 2023, då insamlingen av material genomfördes.

5.1.1. Källkritisk materialredovisning och diskussion

Ett problem som uppstår i samband med denna typ av studie är att materialet som analyserats publicerats på hemsidor som kan uppdateras. Förutom de ideologiska dokument, såsom partiprogram som finns tillgängliga som PDF-filer, har övrigt material samlats in från hemsidor som kan uppdateras. Även AFS partiprogram finns publicerat på partiets hemsida och inte som en nedladdningsbar fil, vilket innebär att delar av texten kan uppdateras efter att denna studie publicerats. Detta innebär även att partierna kan välja att radera vissa inlägg i framtiden eller att länken som inläggen hänvisar till inte längre fungerar. Syftet med denna studie är dock att undersöka en eventuell trend inom radikal- och extremhögern. Om aktörerna i framtiden väljer att radera eller redigera viss information ska det fortfarande vara möjligt att påvisa samma trend, med annat material som partierna publicerar på samma eller andra plattformar.

Utöver denna problematik kan materialet som samlats in klassificeras som representativa åsikter, utifrån Leth och Thuréns (2000) definition av olika slags information. Åsikterna kan bedömas som representativa eftersom partiet valt att publicera dem på sina kanaler och citaten är inte hämtade direkt från författarens egna plattformar. Utöver typ av information har informationen även värderats utifrån fyra kriterier, *äkthet, tid, beroende och tendens* (Leth & Thurén, 2000). Gällande tid har det insamlade materialet utöver ideologiska dokument publicerats mellan 2020 och 2022 och detta innebär att aktörerna kan ha ändrat åsikt i vissa sakfrågor som publicerades för tre år sedan. Syftet med denna studie är dock att undersöka huruvida partierna anammat en specifik retorik. Det är därför inte lika viktigt vad partiernas inställning till en viss sakfråga är. Gällande beroende finns en risk för trädning då studien inte tar hänsyn till primärkällor utan hur de undersökta aktörerna uttrycker sig kring olika frågor. Det ska samtidigt tilläggas att partiets åsikter om en specifik fråga alltid är från en primärkälla,

detta då det insamlade materialet består av källor som är inhämtade direkt från de olika partiernas plattformar. Risken för tendentiösa källor är också stor då samtliga författare av det insamlade materialet har intresse att locka väljare och sympatisörer. I samband med analys och resultatredovisning presenteras inte informationen som framkom i citaten som faktauppgifter. Vad som analyserats är på vilket sätt partiet uttryckt sig om denna faktauppgift, snarare än innehållet i den. Gällande materialets äkthet finns en risk att författare kan ha utgett sig för att representera partiets åsikter som partiet egentligen inte står bakom, men som nämnt innan har allt material som valts ut för analys redan bedömts som representativt för partiet (Leth & Thurén, 2000).

5.2. Innehållsanalys

En innehållsanalys applicerades initialt, då den lämpar sig väl för att undersöka ett större material. Det möjliggjorde också en tidig kategorisering av den insamlade datan innan den tematiska analysen. Innehållsanalysen är även en adekvat analysmetod för att kombinera med andra typer av analyser vilket gör att den lämpar sig väl för att finna relevant material inför den tematiska analysen (Boréus & Kohl, 2019). Innehållsanalysen kan betraktas som kvalitativ eftersom analysen ämnar tolka texten i stället för att kvantifiera hur ofta vissa ord eller fraser förekommer. Boréus och Kohl (2019) menade dock att skillnaderna är relativa och inte absoluta i en innehållsanalys.

För att utföra innehållsanalysen konstruerades ett kodschema med kodningsfrågor för att kunna göra en grov kategorisering av relevant data. Detta utgör urvalskriterium inför den tematiska analysen. Då studiens syfte är att undersöka vilka rättigheter och värderingar som förekommer i kommunikationen är det framför allt det manifesta innehållet i källorna som är relevanta, vilket reflekteras i kodschemat nedan. En djupare tolkning för att finna latent material inte är relevant.

Tabell 1: Kodschema för innehållsanalysen.

Kodningsfrågor	Förekomst
Hänvisar citatet till en rättighet som härrör från frihetliga eller jämlika rättigheter i UDHR?	
Hänvisar citatet till begreppen frihet och jämlikhet utan att specificera rättigheterna?	
Uppger materialet att en viss värdering eller rättigheter som skyddar frihet och jämlikhet hotas?	
Tar citatet ställning för en viss rättighet eller värdering som bygger på frihet och jämlikhet?	
Vilken typ av rättighet eller värdering som härrör från frihetliga eller jämlika rättigheter i UDHR förekommer?	

Citat som uppfyllde en eller flera av dessa kodningsfrågor kategoriserades och analyserades sedan i den tematiska analysen. Denna metod resulterade i en stor mängd material. På SD:s och AFS:s respektive hemsidor återfanns en mängd delade nyhets- och debattartiklar, videomaterial och bilder med citat eller annan information. Framför allt AFS publicerade mycket videomaterial från partiledaren Gustav Kasselstrand. På NMR:s hemsida förekom framför allt krönikor, längre ideologiska texter och podcasten Ledarperspektiv med NMR:s ledare Simon Lindberg och medlemmen Fredrik Vejdeland.

Ett dilemma med den kvalitativa innehållsanalysen är att den är tolkande och inte ämnar kvantifiera andelen ord eller fraser i innehållet. Detta innebär en risk att forskaren inte upptäcker relevant material eller gör felaktiga tolkningar (Boréus & Kohl, 2019). För att stävja detta applicerades det ovan nämnda kodschemat under analysen som gav relativt tydliga direktiv om vilket material som är relevant för analysen. En annan risk var att relevant material eventuellt inte fångades upp av kodschemat, då schemat framför allt identifierar det manifesta innehållet. Däremot är studiens syfte att undersöka om aktörerna uttrycker sig om rättigheter och inte huruvida de ämnar applicera vissa former av rättigheter i sin politik, samt om de genom sin retorik kommunicerar något som endast framträder vid en analys av det latent innehåll.

Innehållsanalys som metod i den aktuella studien bedömdes därför vara lämplig för att finna relevant manifest innehåll.

5.3. Tematisk analys

Utifrån de citat som samlats in under innehållsanalysen utfördes en tematisk analys. Analysen utgår ifrån Braun och Clarkes (2006) sex faser för att utföra tematisk analys och finna mönster i det insamlade materialet. Dessa delas sedan upp i teman som i sin tur kan besvara studiens forskningsfrågor. Analysens har en induktiv ansats eftersom de teman som framkom under den tematiska analysen utgick från den insamlade datan och inte från redan etablerad teori. I samband med att teman framkom under analysen, tillämpades en deduktiv ansats, där teman jämfördes med studiens teoretiska ramverk (Braun & Clarkes, 2006). Valet av tematisk analys framför andra former av textanalyser är den relativa flexibiliteten som analysmetoden erbjuder för att undersöka en stor mängd material från olika källor, utan att ta hänsyn till typ av text. Metoden var därför lämplig eftersom olika typer av material undersöktes såsom partiprogram och debattartiklar. Analysmetoden bedömdes också vara lämplig utifrån studiens frågeställningar, då de mönster och teman som framkommer under analysen gav en god bild av innehållet i aktörernas retorik. De sex faserna i Braun och Clarkes (2006) tematiska analys är följande:

Fas 1: Familiarizing yourself with your data. Under denna fas lästes den insamlade datan igenom flera gånger. Överflödiga texter som inte behövdes för förståelse av citaten redigerades bort. Även text som under innehållsanalysen tycktes säga något om aktörernas syn på rättigheter och värderingar, men som vid närmare läsning inte gick att knyta till innehållsanalysens kodschema raderades. Under detta stadium togs även anteckningar om eventuella teman och koder.

Fas 2: Generating initial codes. Under fas 2 kunde 23 koder tillskrivas materialet. Koderna och antal gånger de kunde tillskrivas citat från aktörerna finns bifogade i bilaga 1. Dessa koder tillkom efter flera läsningar av den insamlade datan. Vissa koder kunde endast tillskrivas ett enskilt parti och vissa koder förekom flera gånger bland samtliga aktörer. Framträdande koder som ligger till grund för de teman som framkom genom analysen diskuteras i studiens analyskapitel.

Fas 3: Searching for themes. Under denna fas samlades samtliga koder i Open Office programmet OneNote, där koderna delades upp i flera kategorier och utifrån kategorierna formades potentiella teman. Utifrån de 23 koderna kunde 6 huvudteman och 18 underteman skrivas ut. Dessa teman speglade endast koderna och inte kodernas förekomst i den insamlade datan. Under denna fas framkom flera likheter, olikheter och andra nyanser mellan studiens aktörer. En tydlig skillnad som framkom var hur de olika aktörernas nationalistiska inriktning (utifrån definitionen som finns i studiens bakgrundskapitel) påverkat aktörernas syn på värderingar och rättigheter. Desto mer extremare aktören var i synsätt, desto mer sågs institutioner som ett hot mot yttrandefriheten.

Fas 4: Reviewing themes och fas 5: Defining and naming themes. Under dessa faser lästes den insamlade datan och jämfördes med de teman och underteman som kom till under fas 3. Med hjälp av denna metod kunde temana sammanfattas till 3 huvudteman och 8 underteman. Överflödiga teman kunde raderas och flera likheter framkom mellan olika teman och kunde därför koncentreras i nya övergripande teman.

Den slutgiltiga fasen *producing the report* redogörs i studiens analyskapitel. En risk med den tematiska analysen är att slutsatserna om datan inte har stöd i datan (Braun & Clarkes 2006). Likt risken med en kvalitativ innehållsanalys bygger problematiken på den tolkande aspekten av analysen. För att undvika detta i största möjliga mån följdes de ovan nämnda faserna noggrant under den tematiska analysen.

5.4. Forskningsetiska aspekter

För att kunna garantera god forskningskvalitet har denna studie tagit hänsyn till de etiska riktlinjer som listas av Vetenskapsrådet (2017), till exempel att öppet redovisa metoder och resultat samt tala sanning om forskning. Utöver dem har det funnits behov att ta särskild hänsyn till de utmaningar forskaren ställs inför genom att använda internet som verktyg i sin forskning, så kallad *netnografi* (Berg, 2015). Detta har betydelse då det material som samlats in för analys har publicerats som inlägg på Facebook och på NMR:s hemsida. Berg (2015) nämnde vikten av att forskaren behandlar aktörer på internet som om hen skulle gjort med en aktör i verkligheten. Detta innebär att hänsyn ska tas till forskningsetiska principer, såsom samtyckeskrav (Vetenskapsrådet, 2002). Berg menade dock att det snarare blir en fråga om upphovsrätt om aktören kan betraktas som författare under eget namn. I förhållande till denna

studie har flera texter med namn samlats in, där citat alltid följs av korrekt referens. Eftersom samtliga författare har valt att publicera under eget namn och representerar ett parti kommer även namnet nämnas i referensen.

Berg pekade även på ett glapp mellan Vetenskapsrådets etiska riktlinjer och de etiska riktlinjer som uppstår på internet. De frågor som listas av Association of Internet Research (AoIR) i rapporten från 2012 (Markham & Buchanan, 2012), menade Berg är en god referenspunkt i samband med en netnografisk studie. Nedan kommer vissa av dessa frågor besvaras som är av särskild relevans för denna studie:

How is the context (venue/participants/data) being accessed? Allt material som analyseras i denna studie har publicerats offentligt och finns tillgänglig för allmänheten, då det är partierna som står bakom publiceringen.

Who is involved in the study? Samtliga personer som involveras i denna studie är aktiv i respektive parti och har valt att representera partiets åsikter i ett offentligt sammanhang. Personerna är därför medvetna om att deras åsikter finns tillgängliga offentligt. Inga kommentarer eller liknande material har använts i analysen, inte heller material som publicerats på webbplatser som kräver särskilt behörighet.

How are data being managed, stored, and represented? Eftersom datan finns tillgänglig offentligt har inga särskilda åtgärder tagits för att säkerställa att datan är skyddad eller anonymiserad. Gällande hur datan presenteras har samtliga citat samlats in tillsammans med annan information för att kunna ge kontext till citatet. Samtliga citat som offentliggjorts i studien presenteras med relevant information om citatet, vad citatet handlar om och på vilket sätt det är relevant för denna studie.

How are findings presented? Eftersom direkta citat från författarens texter publicerats i denna studie finns en risk att vissa författare kan ha ändrat åsikt i framtiden. Detta kan bli särskilt känsligt om personen i samband med att studien genomfördes var medlem i en våldsbejakande nationalsocialistisk organisation som NMR. Namnen kommer dock att skrivas ut i denna studie då författarna har valt att vara offentliga i samband med publiceringen och artiklarna ligger tillgängliga för allmänheten. För att studien ska hålla en god vetenskaplig kvalitet krävs även korrekta referenser till citaten, vilken innefattar författarens namn.

6. Analys av teman

Detta kapitel är uppdelat i tre delkapitel som redogör för varje enskilt huvudtema med tillhörande undertema som framkommit under den tematiska analysen. De teman som identifierades beskrivs nedan.

Tabell 2: Dessa tre huvudteman utgör de tre övergripande teman som kunde identifieras under analysen. De delas in i flera underteman för att ge ytterligare struktur och förståelse för vad som utgör huvudtemat.

Huvudtema	Undertema
1. Omfattande invandring hotar frihet och jämlikhet.	1.1. Vissa kulturer har svårt eller är oförenliga med svensk kultur och värderingar. 1.2. Svenskar diskrimineras.
2. Företag och institutioner hotar frihet och jämlikhet.	2.1. Censur och nedtystning. 2.2. Feminism. 2.3. Lagar.
3. Frihet och jämlikhet är en del av vår historia.	3.1. Universella rättigheter. 3.2. Människor ska vara fria. 3.3. Jämlikhet inom gruppen.

Nedan analyseras studiens teman. Vid presentation av varje tema används ett antal citat som illustrerar aktörernas retorik och argument kring specifika frågor.

6.1. Huvudtema 1: Omfattande invandring hotar frihet och jämlikhet

Omfattande invandring som ett hot mot specifika rättigheter eller värderingar som kopplas till frihet och jämlikhet förekom framför allt bland SD och AFS. I citat som ingår i detta tema framställdes invandrare och en omfattande invandring som ett hot antingen genom att svenskar och inrikes födda trängdes undan eller att de invandrade grupper värderingar skiljde sig så pass mycket från svenska att de utgjorde ett hot. Gällande NMR förekom en liknande retorik, men alltid i form av att institutioner i stället för invandrare hotade rättigheter, vilket analyserats i kapitel 6.2.

I SD:s kommunikation på Facebook under den undersökta tidsramen publicerades ett flertal inlägg om att diskriminering mot svenskar förekommer på grund av den ökade invandringen och att regeringen inte tog detta på tillräckligt stort allvar. Emil Eneblad och Destiny Ameen från SD:s ungdomsförbund Ungsvenskarna skrev i en debattartikel som moderpartiet sedan delade på sin Facebook-sida: “Ingen ska behöva utsättas för rasistiskt motiverat våld, och kommer man till vårt land för att begå rasistiskt motiverade brott mot svenskar måste samhället slå tillbaka, ordentligt” (Ameen & Eneblad, 2022).

Ett annat exempel på denna retorik kan ses i ett citat av riksdagsledamoten Ann-Christine From Uttersted som delats på partiets Facebooksida: “Sverige har under lång tid arbetat för jämlika förutsättningar oavsett kön. Vi har kommit långt i den strävan. En tillbakagång av kvinnors rättigheter och den vidriga samhällsförändring som Sveriges befolkning nu utsätts för kan inte accepteras” (Sverigedemokraterna, 2021a).

I båda inläggen framställdes den svenska befolkningen som potentiellt utsatta. I det första genom en form av rasism och i det andra exemplet hotades jämlikheten på grund av en omfattande invandring. Båda citaten lyfte fram relativt fundamentala rättigheter som även förekommer i artikel 2 och 3 i UDHR, när individer riskerar att utsättas för våld eller diskrimineras baserat på kön eller etnicitet.

I kommunikationen betonas slöjan också fram som ett exempel på en aspekt av invandringen som står i motsatsförhållande mot svenska värderingar. I ett debattinlägg skrev riksdagsledamöterna Michael Rubbestad och Rashid Farivar:

“Den värderingsstyrda slöjan och hijab har ingen plats i det svenska samhället. Exempelvis ska för- och grundskolan ge barnen del av svenska värderingar där demokrati, jämlikhet och jämställdhet är centralt. Den värderingsstyrda slöjan innebär motsatsen till jämställdhet. Att flickor och kvinnor förvägras rätten att leva sina liv på samma villkor som män är så långt ifrån ett jämställt samhälle man kan komma vilket inte är värdigt ett land som Sverige“ (Farivar & Rubbestad, 2022).

Författarna lyfte inte fram artikel 5 i CEDAW som åberopar staters skyldigheter att bekämpa diskriminering mot kvinnor baserat på sex, men språket i citaten liknar artikel 5 som ämnar att motverka seder och fördomar som bygger på olika föreställningar om könen.

Baserat på studiens andra frågeställning om hur aktörerna kommunicerar kring rättigheter, fanns en röd tråd i retoriken om att Sverige under lång tid nått framgångar med att uppnå rättigheter kopplade till jämlikhet och icke-diskriminering, men som nu riskerar att gå förlorade i samband med en omfattande invandring. Detta illustrerades tydligt i SD:s valmanifest från 2022 där det står:

“Sverige är ett av de länder i världen där jämställdheten kommit längst och där synen på kön som avgörande faktor för någons liv är liten. Men utvecklingen i Sverige har snabbt gått åt andra hållet, framför allt som följer av politiska prioriteringar i migrationspolitiken” (Sverigedemokraterna, 2022a, s.15).

Citat bland AFS innehöll också en retorik om att svenskar trängs undan och att gruppens rättigheter hotas, men flera av inläggen var mindre specifika gällande vilka rättigheter och lyfte i stället idén om ett pågående folkutbyte. Nedan följer två exempel, det första är en debattartikel av partiledaren Gustav Kasselstrand: “Sätt svenskarna i ett globalt sammanhang. Vi är en liten minoritet, färre till antalet än de flesta av de invandrargrupper som koloniserar vårt land. Vi är den skyddsvärda minoriteten” (Kasselstrand & Valerio, 2020). Det andra inlägget är från en video av Kasselstrand från partiets videoserie, *Sunt förnuft med Gustav*, där han menade att hans barn och barnbarn kommer tacka honom för att han driver frågan om återvandring. “De kommer tacka mig för att jag åtminstone drog mitt strå till stacken för att de inte ska bli en jagad minoritet i sitt eget land” (Sunt förnuft med Gustav, 2021). I båda citaten och flera andra av AFS beskrivs svenskar som en minoritet hotade av andra kulturer och en omfattande invandring.

Ett annat exempel är den internationella aktiviströrelsen *Black lives matter* som fick internationell uppmärksamhet under 2020 i samband med mordet på George Floyd. I ett anförande om svenskfientlighet tog riksdagsledamoten Tobias Andersson inspiration från ett av rörelsens slagord “I can’t breathe” som sades av Floyd i en videoinspelning av mordet. Andersson räknade i anföranden upp exempel på personer vars mördare invandrat till Sverige, "Tommie Lindh kan inte andas. Wilma Andersson kan inte andas. Ebba Åkerlund kan inte andas. Carola och Emil Herlin kan inte andas. Elin Krantz kan inte andas" (Sverigedemokraterna, 2020a). AFS gjorde liknande uttal under samma period för att uppmärksamma det våld de menar svenskar utsatts för, på grund av den förda

migrationspolitiken. Partiledaren Gustav Kasselstrand skrev, "Varför bryr sig ingen om de svenska ungdomar som mördats på grund av mångkulturen? Varför nämns aldrig deras namn? Wilma Andersson, Tommie Lindh, Ebba Åkerlund och många andra. Svenska liv räknas" (Alternativ för Sverige, 2020a) Partiet använde också en variation av hashtaggen #Blacklivesmatter och skrev i stället "#SwedishLivesMatter" på sin Facebooksida (Alternativ för Sverige, 2020b). En liknande retorik förekom även i AFS partiprogram gällande renägande samer: "Alternativ för Sverige betraktar sig som ett intresseparti för det svenska folket, och vi kan därför inte acceptera att svenskar behandlas som andra klassens medborgare i sitt eget land" (Alternativ för Sverige, u.å).

Båda partierna använde här, likt metapolitiska strategier inom Nouvelle Droite, ett redan etablerat språkbruk för att lyfta hur minoriteter diskrimineras i USA och Europa, men applicerade det i stället på svenskar. De hävdade att svenskarna utsätts för våld baserat på sin svenskhet och behöver därför skyddas. Begreppet rasism har även använts för att beskriva svenskfientlighet. Riksdagsledamoten Henrik Vinge skrev:

"Sverigedemokraterna vill ha en särskild debatt i riksdagen om det partiet kallar för 'svenskfientlighet' – rasism mot svenskar. Det är en fruktansvärd utveckling där allt fler svenskar utsätts för hot och våld bara för att de är svenskar. Detta är en av massinvandringens allra mörkaste konsekvenser" (Zackrisson, 2020).

Likheter med artikel 1 och 2 i ICERD förekommer vid ett flertal tillfällen bland SD:s och framför allt AFS:s citat. Artiklarna framhåller staters skyldighet att motarbeta diskriminering baserat på ras och etniska grupper, där både AFS och SD menade att stat och samhälle misslyckats i att uppmärksamma och förhindra denna form av diskrimineringen mot svenskar.

Erkännande av hbtqi-personer förekommer i SD:s principprogram (Sverigedemokraterna, 2019a). I SD:s valprogram från 2022 framhölls även hbtqi-personers rätt till att inte diskrimineras. Likt tidigare nämnda citat lyftes även här fram en koppling till hur den omfattande invandringen hotar rättigheter och där det svenska samhället annars ligger i framkant i arbetet med dessa rättigheter:

"Men på många platser och sammanhang har normerna för hur det i praktiken är tillåtet att leva sitt liv rullats tillbaka. En omfattande invandring från kulturer med en reaktionär

och religiöst strikt syn på privatlivet och könsroller har gjort att hatbrotten ökat och att många begränsas i möjligheten att offentligt vara öppen med vem man är” (Sverigedemokraterna, 2022, s.52).

SD framhävde specifika friheter som återfinns i artikel 18 och 19 i UDHR, samt artikel 18.1–2 och 19.1–2 i ICCPR som hotade. De menade att dessa friheter är hotade på grund av omfattande invandring.

“En mycket stor invandring från länder där det råder en annan syn på yttrandefrihet, sekularisering och fri- och rättigheter innebär också påfrestningar för den svenska demokratin” (Sverigedemokraterna, 2022, s.53).

Ovan listade citat presenterades som exempel för hur aktörerna beskrev den omfattande invandring som ett hot mot svenskars rättigheter och svenska värderingar i samhället. De rättigheter som oftast lyfts fram är olika former av rättigheter kopplade till jämlikhet där individer riskerar att diskrimineras baserat på etnicitet och kön. Som nämnts innan förekom NMR inte alls inom detta tema då partiet i stället betraktar institutioner som ett hot mot rättigheter och värderingar. Detta diskuteras i nästkommande kapitel.

6.2. Huvudtema 2: Företag och institutioner hotar frihet och jämlikhet

Argument för att företag och olika typer av institutioner hotar rättigheter fanns bland samtliga aktörer i det undersökta materialet. De underteman som förekom inom detta huvudtema är att aktörer censureras eller tystas, att jämställdheten mellan män och kvinnor inskränks genom feministisk politik samt lagar såsom lagen om hets mot folkgrupp inskränker yttrandefriheten. Ju mer extrem aktören var, desto vanligare var uppfattningen att institutioner hotade rättigheter. NMR och i viss utsträckning AFS tenderade att framställa institutioner som ett av de främsta hoten. Förutom kritik mot förd jämställdhetspolitik som riktades mot den sittande regeringen, argumenterade SD i stort sett endast för att nätjättar, såsom Meta och Google är ett hot mot rättigheter.

6.2.1. Yttrandefrihet

Kapitlet berör undertemat *lagar*, där lagen om hets mot folkgrupp hotar friheter, samt undertemat *censur och nedtystning*, där nätjättar eller institutioner hotar yttrandefriheten. Gällande synen på yttrandefrihet framställer sig flera av partierna som de främsta förespråkarna

av denna frihet och att den riskerar att inskränkas eller redan är inskränkt. NMR menade bland annat att staten är den aktör som inskränker denna frihet i sitt principprogram: “I själva verket är Sverige ingen demokrati utan en demokatur där åsiktsfrihet rent formellt existerar, men där det i praktiken råder åsiktsförtryck som ofta är dolt och drabbar dem som utmanar maktens doktriner” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.49). Gällande lagen om hets mot folkgrupp skrev NMR:s ledare Simon Lindberg i en krönika:

“Det är nämligen så här som praxis gällande lagen om hets mot folkgrupp fungerar. Det är faktiskt exakt så här inskränkningen i vår yttrandefrihet används och den tolkas dessutom allt vidare hela tiden och äter upp vår grundlagsstadgade yttrandefrihet allt mer” (Lindberg, 2022b).

Liknande kommentarer framfördes i AFS:s partiprogram: “Alternativ för Sverige vill se en kraftigt ökad yttrande- och tryckfrihet. Vi tror inte på tanke- eller yttrandeförbud. Kriminalisering av åsiktsyttringar är en särskilt farlig väg att gå, eftersom demokrati förutsätter fri åsiktsbildning” (Alternativ för Sverige, u.åb).

Gällande hot mot yttrandefriheten och andra friheter skiljer sig SD från de övriga aktörerna. I det insamlade materialet kritiserar inte partiet lagen om hets mot folkgrupp utan i stället att EU hotar yttrandefriheten. I SD:s valmanifest från 2022 stod det att partiet ska; “försvara yttrandefriheten mot EU-censur och politiska påverkansoperationer” (Sverigedemokraterna, 2022, s.58).

Likheter finns här mellan artikel 19 i UDHR och artikel 19.1–2 i ICCPR, där partierna menade att de inte har rätt att uttrycka specifika åsikter utan ingripande från stat eller överstatliga institutioner. Kopplat till studiens andra frågeställning om hur aktörerna kommunicerar kring mänskliga rättigheter, framhöll partierna att yttrandefriheten i Sverige är hotad och partiet vill förhindra denna utveckling. Bland samtliga citat från aktörerna förekommer en retorik som innehåller en direkt eller indirekt uppmaning till läsaren att försvara en hotad yttrandefrihet. I en krönika av Simon Lindberg listade ledaren anledningar att rösta på partiet och pekade på NMR som det enda alternativet; “för att du verkligen värnar yttrandefrihet och för att du förstår att ju fler röster vi får desto svårare kommer det vara att förbjuda oss” (Lindberg, 2022a). Kritiken från aktörerna överensstämmer med Nouvelle Droite som menade att “modernt tänkande” tar formen av åsiktspolis som förhindrar demokratisk debatt.

Förutom institutioner kritiserade huvudsakligen SD och AFS nätjättar för att inskränka yttrandefriheten. Riksdagsledamoten Aron Emilsson citerades bland annat i en artikel publicerad i tidningen Dagens Nyheter som SD delade på sin Facebooksida: “Fri åsiktsbildning och fri debatt kräver fria åsiktstorg i form av sociala medier där varken enskilda eller medier blir censurerade av multinationella bolag. Digitala IT-jättar ska inte få begränsa det fria ordet” (Ewald & Jones, 2021). Även AFS vill begränsa dessa aktörer att kunna moderera innehållet på sina plattformar och skrev bland annat på sin Facebook-sida:

“Internet är vad den grekiska agoran eller det romerska forumet en gång var – och den som inte tillåts delta där är utesluten ur det demokratiska samtalet. Idag styr de multinationella IT-jättarna med sin censur över vår demokrati. Stoppa censuren nu!” (Alternativ för Sverige, 2021a).

AFS och SD riktade även kritik mot nätjättar i samband med att kommentarer tillhörandes personer inom partiet stängts ned eller raderats Riksdagsledamoten Fredrik Lindahl skrev; “Den senaste tidens censurering av bland annat de Sverigedemokratiska politikerna Mattias Hans Karlsson och Jessica J Stegrud visar på en stor svaghet i Sveriges tillämpning av yttrande- och tryckfrihetsgrundlagarna” (Sverigedemokraterna, 2020b).

Kritik mot den förda politiken i samband med utbrottet av det nya coronaviruset under 2022 förekom endast inom NMR och AFS i det undersökta materialet. Ingen av aktörerna ifrågasatte viruset eller vaccinen, men kritik framfördes då de menade att lagarna som diskuterades under denna period, såsom vaccinpass, begränsar yttrande- rörelse- och demonstrationsfriheten. NMR:s ledare Simon Lindberg sa bland annat i partiets podcast gällande debatten om vaccinpass att; “NMR är motståndare till att de som vaccinerat sig får avgörande fri och rättigheter till skillnad från de som inte vaccinerar sig” (Lindberg, S., & Vejdeland, 2002).

En aktivare roll tar AFS som framhöll förbuden som ett hot mot demokratin och lyfte fram specifika rättigheter som fredliga sammankomster som förekommer i artikel 20 i UDHR och artikel 21 i ICCPR. Partiledaren Gustav Kasselstrand skriver bland annat i en debattartikel att; “demonstrationsförbudet som införts med hänvisning till covid-19 omöjliggör fri åsiktsbildning och har därför underminerat det kommande valresultatets legitimitet”

(Kasselstrand, 2021). I sin videoserie sa han även att; “alla svenskar har rätten till samma frihet i sitt eget land” gällande vaccinpass (Sunt förnuft med Gustav, 2022).

Likt retoriken kring yttrandefriheten argumenterade både partierna för att staten inskränker friheter och är därför ett direkt hot mot demokratin. I båda aktörernas argumentation lyftes även en jämlikhetsaspekt, där ovaccinerade riskerar att diskrimineras.

6.2.2. Feministisk politik

Samtliga aktörer belyste politik som kan betraktas som feministisk eller feministisk ideologi som ett eventuellt hot mot kvinnors jämställdhet. SD argumenterade framför allt för att olika politiska initiativ är ett hot mot jämställdheten. De skrev bland annat i valmanifestet från 2022 i kapitlet om jämställdhet:

“Men lika fel som det är att begränsa någons möjligheter utifrån kön är det att påtvinga män och kvinnor att göra samma val. Riktig jämställdhet nås inte genom att vidta politiska åtgärder för att på gruppnivå skapa samma utfall mellan män och kvinnor, utan genom att ta krafttag mot samhällsfenomen som begränsar den enskilde” (Sverigedemokraterna, 2022a, s.15).

Partiet kritiserade också specifikt vad de kallar för Socialdemokratisk feministisk politik som symbolisk och ineffektiv: “I stället har man sett till att nedmontera kvinnors mående, trygghet och grundläggande rättigheter genom åtta långa år av ren symbolpolitik och en undermålig reformagenda” (Blomkvist m.fl., 2022).

AFS var den aktör som uttalade sig minst om jämställdhetsfrågor, men lyfter bland annat upp i partiprogrammet hur feministiska idéer skadar barn och unga:

“Barn behöver ramar och struktur. De mår dåligt av könsförvirring och den sexualisering som kommer i spåren av feminismen. Därför ska all genusforskning avlägsnas från de offentligt subventionerade utbildningarna. All form av genuspedagogik samt feministisk ideologi ska ersättas med sunda familjevärderingar i till exempel läroplanen” (Alternativ för Sverige, u.åc).

Den före detta AFS politikern Jeff Ahl nämnde även i ett tal under ett torgmöte att feminism

skadar kvinnor och att “de feministiska männen är de som våldtar. Riktiga män våldtar inte. Riktiga män respekterar kvinnor och riktiga män vill kasta våldtäktsmän i fängelse” (Alternativ för Sverige, 2021b).

NMR har en liknande retorik som AFS i partiprogrammet och i artiklar på deras hemsida gällande feminism. Feministisk ideologi och politik beskrivs som ett hot mot kvinnans frihet att kunna göra egna val, där kvinnan i stället påtvingas roller av majoritetssamhället. I partiprogrammet står det att; “inom många yrkesgrupper i Norden idag väljs inte bästa man eller kvinna till att utföra ett arbete. I stället blir kvalitén lidande för en sorts uppochnervänd jämlikhetsdoktrin som resulterar i att mindre lämpade människor kvoteras in” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.41). I en krönika publicerad på NMR:s hemsida skrev en NMR-aktivist; “när blev det kvinnokamp att alla kvinnor ska tvingas göra samma sak fast de inte vill? Är inte det motsatsen till feminismens upphov? Bristen på frihet och möjligheten att få välja att göra det vi vill” (Borch, 2022). I partiprogrammet definierades även NMR sin ståndpunkt kring jämställdhet på följande sätt:

“Vår bild av kvinnan är inte inspirerad av någon ökenreligion utan härstammar direkt från den naturliga och jämlika synen som våra nordiska förfäder hade. I enlighet med denna nordiska syn måste kvinnans naturliga roll som högsta ansvarig för familjens enighet och välmående lyftas fram. Kvinnor ska självklart kunna ha ett arbete, men samhället och media måste tydligt klargöra att det inte är ett krav att göra detta om man väljer familjen i stället” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.41).

Bland samtliga tre aktörer förekom en kritik mot sättet vissa former av jämställdhetspolitik utövas på, samtidigt som partierna sa sig stå för någon form av jämställdhet mellan könen. Inom SD återkom framför allt kritik mot olika former av kvotering och initiativ om lika utfall bland män och kvinnor. AFS och NMR:s argumentation kring feministisk politik och ideologi är relativt snarlik där de till skillnad från SD som kritiserade förd politik, kritiserade också feminism som idé och framhöll i stället att jämställdhet uppnås genom andra metoder. SD och NMR menade också att förd politik hindrar individer att kunna göra egna val och därför inskränker friheten. Till skillnad från tidigare teman som lyfts fram i analysen fanns inom kritiken mot feministisk politik inte en tydlig koppling till specifika rättigheter som är hotade. I stället fördes en argumentation om att nuvarande politik eller ideologiska åskådning hotar kvinnors och ibland mäns friheter att kunna göra vissa fundamentala val i livet.

I den förda retoriken fanns paralleller till idéerna om pluralism inom Nouvelle Droite. Som nämnts i studiens teorikapitel framhöll tänkare inom rörelsen skillnader mellan män och kvinnor som viktiga byggstenar i samhällsordningen och kritiserar vad de kallar *universell feminism* för att utradera dessa skillnader mellan det maskulina och feminina. Denna process är en annan form av patriarkal struktur menade de. NMR framhöll att kvinnan ska betraktas som autonom och ska kunna göra egna livsval, men att kvinnor genom feministisk ideologi tvingas välja bort familj eller vissa yrken. AFS beskrev hur, “feministisk ideologi ska ersättas med sunda familjevärderingar” och skadar individer (Alternativ för Sverige, u.åc). SD skiljde sig från denna åskådning där de inte kritiserade feminism som ideologi. Till exempel beskrev partiets jämställdhetspolitiska talesperson Michael Rubbestad följande; “att orsaken till att han kallar sig för feminist är att kvinnor som grupp har det svårare än män i samhället” (Granlund, 2022). Partiet menade att det inte ska driva en politik som leder till att män och kvinnor påtvingas göra vissa val. SD hävdade också att nuvarande socialdemokratisk politik missgynnat kvinnor. Denna argumentation styrks i partiets principprogram i kapitlet om jämställdhet. SD skrev att könen har biologiska egenskaper utöver utseende; “som tidigare nämnts är det Sverigedemokraternas uppfattning att det existerar medfödda skillnader mellan de flesta män och de flesta kvinnor som går bortom det som kan observeras med blotta ögat” (Sverigedemokraterna, 2019, s.15). Vilka skillnader det rör sig om utvecklades inte mer i kapitlet.

Gällande huvudtema 1 och 2 är det även viktigt att poängtera att det inom SD förekom citat som inte byggde på ett ställningstagande om att rättigheter hotades. Till exempel skrev partiet i principprogrammet att, “vi förespråkar en formell jämställdhet där varken kvinnor eller män skall särbehandlas på basis av sin könstillhörighet” (Sverigedemokraterna, 2019, s.15). Partiet tog även ställning för hbtqi-rättigheter utan att beskriva att rättigheter hotas. I sitt valmanifest från 2022 lyfter partiet även upp att jämställdheten ökat gällande tillgängligheten till vården, pensionssystemet, samt förbättra arbetsvillkoren inom kvinnodominerade yrken. Bland dessa ställningstaganden fanns det emellertid inte en tydlig tematisering att dela in dessa ställningstaganden i. Dessa ställningstaganden förekom heller inte i sociala medier, där partiet främst betonade hotet mot rättigheter.

6.3. Huvudtema 3: Frihet och jämlikhet är en del av vår historia

I huvudtema tre lyfts det material där aktörerna gjort uttalanden om universella rättigheter och frihet i mer generella termer utan att specificera vilken form av frihet det berör. Dessa uttalanden ger en bredare bild av partiernas olika synsätt på frihet och jämlikhet.

6.3.1. Gemensam historia

Inom både AFS och SD fanns uppmaningar att återskapa aspekter av en gemensam historia, där olika typer av rättigheter ses som självklara beståndsdelar i denna historia. Detta förekom framför allt bland SD, där återskapandet av folkhemmet ofta lyfts fram som ett politiskt mål och som tidigare diskuteras i kapitel 2.4. Nedan följer ett exempel från principprogrammet där rättigheter och värderingar listas som en del av en unik period i svensk historia som går att återskapa.

“Genom att basera vår politik på ovan nämnda strävanden och genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap, hoppas vi dock kunna återskapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet” (Sverigedemokraterna, 2019, s.2)

I en debattartikel av riksdagsledamoten Richard Jomshof fördes en liknande retorik, där jämställdhet och demokrati utmålades som en del av en gemensam historia och som riskerar att gå förlorat i samband med en omfattande invandring.

“För oss andra, som fortfarande tror på ett öppet, jämställt och demokratiskt samhälle, ett samhälle där vi alla har samma möjligheter, rättigheter men också skyldigheter, är det viktigt att säga ifrån. För om vi låter oss tystas, riskerar vi en framtid där allt det vi har kämpat för i århundraden kommer att gå förlorat” (Jomshof, 2020).

I båda fallen blir rättigheter och värderingar aspekter av en nationell myt. Första citatet är en tillbakablick på en nationell gemenskap som gått förlorad och i Jomshofs citat betonades en kamp som pågått i hundratals år för att uppnå rättigheter såsom jämställdhet. Detta blir ännu tydligare i ett citat från AFS som använde ordet “Bullerbyn” och beskrev sedan en nationell identitet.

“Vi måste få tillbaka "Bullerbyn" igen, det samhälle där vi tar hand om varandra, visar omsorg och känner gemenskap! Vi är fast beslutna att få tillbaka det land som vi älskade, och som politikerna berövade oss” (Alternativ för Sverige, 2020c).

Likt kritiken mot feministisk politik framhölls inte specifika rättigheter i aktörernas beskrivning av svensk historia. Rättigheterna lyfts i stället fram som eftersträvansvärda ideal som tidigare realiserats i den svenska historien.

Inom NMR betonas i stället ett nationalsocialistiskt samhällsbygge som ännu inte funnits i nordisk eller svensk historia. I den insamlade datan förekom endast ett citat från partiprogrammet som förenade en retorik om värderingar kopplade till en gemensam historia: “Vår bild av kvinnan är inte inspirerad av någon ökenreligion utan härstammar direkt från den naturliga och jämlika synen som våra nordiska förfäder hade” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.41). I övriga citat framhöll NMR att de samhällsbygge de önskar genomföra ännu inte skett.

6.3.2. Universella rättigheter

Inom SD fanns ställningstaganden om universella rättigheter i partiets principprogram under kapitel 2 om partiets syn på människan: “Varje människa har ett grundläggande och okränkbart värde och varje människa har rätt till frihet, självbestämmande, trygghet, gemenskap samt de basala andliga och materiella grundförutsättningar som krävs för att kunna leva ett värdigt liv” (Sverigedemokraterna, 2019, s.5). Partiet skrev även att; “vi bekämpar alla rörelser och idéer som vilar på antidemokratisk grund och försvarar alla individers grundläggande människovärde och alla folks rätt till självständighet och demokratisk utveckling” (Sverigedemokraterna, 2019, s.4). Med denna universella syn beskrev de även i samma kapitel att partiet ämnar utforma en politik som tar hänsyn till lokala förutsättningar:

“Vår strävan är att utforma politiken efter hur vi tror att människan är och inte hur vi önskar att hon vore. Vi tror inte på teorin om att människor föds som blanka blad som kan fyllas med vilket innehåll som helst. Miljön har visserligen en stor betydelse för individens utveckling, men samspelar med det biologiska arvet (i tidigare versioner av detta program beskrivet med termen nedärvd essens) och den fria viljan” (Sverigedemokraterna, 2019, s.5).

Även NMR erkände vid vissa tillfällen universella rättigheter i formen av naturliga rättigheter. Ledaren Simon Lindberg beskrev bland annat i podcasten Ledarperspektivet att begreppet *rätt* med ett nationalsocialistiskt perspektiv innebär att; “naturlig rätt har gett oss rätten att existera som folk, eftersom naturen har skapat oss som en unik ras, med unika egenskaper och unik fenotyp (Lindberg & Vejdeland, 2022). Ett annat exempel på ett ställningstagande för universell rätt är i partiprogrammet, där NMR tog ställning för en biståndspolitik baserat på globalt behov:

“Naturens resursfördelning över världen är inte rättvis. Inte heller klimat- och naturkatastrofer är jämnt fördelade. Förutsatt att det inte sker på bekostnad av vårt eget folks grundläggande behov ser vi positivt på en nordisk biståndspolitik förutsatt att vissa etiska regler följs av det landet som vill ha hjälp” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.11).

Både aktörerna framhöll en form av universalism filtrerat genom en pluralistisk världsåskådning likt Nouvelle Droite. Partierna erkände andra grupper samma rättigheter, men att det finns unika egenskaper inom grupperna. Inom SD beskrevs en universell rätt för varje individ, men där även miljön och det biologiska arvet spelar roll i den politik som utformas. NMR står för en universalism baserat på ras, där naturlig rätt ger varje ras rätten att existera. Utifrån studiens frågeställningar finns paralleller till den universalism som fastslås i UDHR, där varje individ föds med samma rättigheter, men där partierna i stället argumenterar för universalism utifrån ett nationalistiskt perspektiv.

6.3.4. Jämlikhet inom gruppen

En kod som ofta förekom i det insamlade materialet var *Tillgång till välfärden ska vara jämlik* (se bilagan). I materialet som tillskrivits denna kod har någon form av ställningstagande om ekonomisk jämlikhet förekommit, men att aktörerna är för en välfärdsstat är inte i sig ett överraskande resultat. SD beskrev sig själv som ett socialkonservativt parti (Expo, 2022c). NMR är ett nationalsocialistiskt parti (Expo, 2022b). AFS har inte ett lika uttalat ideologiskt ställningstagande för socialism eller socialdemokrati, men i partiprogrammet förekom flera förslag för att bevara eller utveckla aspekter av välfärdssamhället inom vården, såsom att tandvården ska ingå i den allmänna välfärden.

Koden utgör undertemat *Jämlikhet inom gruppen*, där partierna baserat på nationalistisk grund anser att det ska finnas en jämlik tillgång till samhällets resurser. Detta är tydligast inom NMR som baserar sin nationalism på rashierarki. I partiprogrammet står det att; “nordiska motståndsrörelsens stat är inte klasslojal utan raslojal. Den avser inte att ta beslut som gör det bättre för rika på bekostnad av fattiga, bättre för unga på bekostnad gamla, bättre för män på bekostnad av kvinnor – eller tvärtom - utan efter vad som är bäst för folket som helhet” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.20). Inom SD som definierats som kulturella nationalisterna går det i stället att se att tillgången ska vila på en individs identitet; “Människor från andra länder som vill bli svenska medborgare, ska ta till sig av grundläggande svenska värderingar som jämställdhet och jämlikhet, demokrati, yttrandefrihet etc”, uppgav den före detta Sverigedemokratiska riksdagsledamoten Jonas Andersson i ett inlägg som delades på partiets Facebooksida (Sverigedemokraterna, 2022b). Enligt AFS etnonationalistiska grund är välfärdssamhället först och främst till för etniska svenskar, men absolut gränsdragning finns inte för vilken grupp som har rätt till den. I partiprogrammet stod det:

“Vi vill dock understryka att inte finns någon absolut rättighet ens för skötsamma personer att få invandra fritt till Sverige i obegränsade mängder och stanna för all framtid, lika lite som den rättigheten finns i något annat land på jorden” (Alternativ för Sverige, u.åd).

Det går att dra paralleller till artikel 22–26 i UDHR och artikel 6–13 i ICESCR som skyddar ekonomiska och sociala rättigheter, där samtliga aktörer argumenterade för en jämlik tillgång till välfärdssamhället, men denna jämlikhet är baserad på en kulturell, etnisk eller raslig grund.

6.3.3. Frihet

I materialet förekom även citat där aktörerna berör begreppet frihet utan att specificera vilka rättigheter det rör sig om. Detta undertema är inte lika tydligt som övriga teman, där aktörerna i stället gör generella uttalanden om frihet.

Inom SD lyftes framför allt vikten av näringslivet upp. I valmanifestet från 2022 betonade partiet frihet som ett filter som måste inte ska reduceras för att människor ska kunna nå sin fulla potential och den möjligheten är i sig frihet: “Genom att ge mer frihet till människor, frihet att bruka sin mark, frihet att utveckla sina affärsverksamheter – frihet för människor att nå sin fulla potential kan vi släppa lös den potential som finns i vårt land” (Sverigedemokraterna,

2022a, s.25). Argumentationen påminner om artikel 1 och 2 i ICCPR och ICESCR som betonar individens rätt självbestämmande, däribland ekonomisk. Inom AFS förekom frihet framför allt i samband med diskussion om yttrandefrihet och demonstrationsfrihet. Vid de tillfällen partiet berörde en ospecificerad form av frihet var i samband med EU. På partiets Facebooksida förekom bland annat citat om EU som ett hot mot friheten: “EU-samarbetet utgör i dagsläget ett påtagligt hot mot friheten och gemenskapen i Europa. Det här är ett problem som behöver hanteras”. I samband med Storbritannien utträde ur EU användes liknande termer; “Efter 25 års kamp är Storbritannien äntligen fritt igen! Nu ska vi svenskar kämpa för vår frihet” (Alternativ för Sverige, 2019; Alternativ för Sverige, 2021c)

Inom NMR framhölls även vikten av frihet för individen, men som en del i ett nationalistiskt kollektiv (Elofsson, 2021b). Till exempel tillåter de inte friheter som kan skada kollektivet; “samtidigt göra det klart för alla att friheter inte är reservationslösa utan kommer undantas om de missbrukas till att bedriva folkfientlig verksamhet. Vid en intressekonflikt kommer folkets frihet, suveränitet och själva rätt till överlevnad värderas högre än individens frihet” (Nordiska motståndsrörelsen, 2017, s.51). I detta avseende skiljer sig NMR betydligt från övriga aktörer. Partiet betraktade även rätten till vapen som en viktig markör för frihet; “I en sann demokrati däremot – eller under ett äkta folkstyre – i en verkligt frihetlig stat, har envar ur folket som så önskar och inte missköter det, tillgång till vapen. Inte bara för att skjuta prick och jaga” (Lindberg, 2020b).

Slutligen betonar både SD och NMR att partiernas respektive syn på frihet innefattar ett krav på att kunna försvara den vid behov. SD skrev i sitt principprogram; “Den som åtnjuter ett lands frihet skall också vara beredd att försvara denna frihet” (Sverigedemokraterna, 2019, s.24). I en krönika använde NMR aktivisten Sebastian Elofsson liknande ord för att beskriva detta krav; “Men likväl som individen åtnjuter rättigheter har hon en skyldighet att kämpa för sin frihet” (Elofsson, 2021a). Denna argumentation skiljer sig från UDHR och efterföljande konventioners synsätt på ansvar som betonar statens ansvar att implementera och uppbära rättigheterna.

7. Resultat och diskussion

Gällande studiens första frågeställning: *Vilka rättigheter som berör frihet och jämlikhet och kan härledas ur de mänskliga rättigheterna, kommunicerar svensk radikal- och extremhöger?*

förekom flera uttalanden om rättigheter bland samtliga aktörer. Det ska dock tilläggas att ingen av aktörerna refererade till konventioner eller specifika artiklar i konventionerna.

Inom huvudtemat *Omfattande invandring hotar frihet och jämlikhet*, lyfte AFS och SD upp individens rätt till lika behandling och inte att diskrimineras, vilket kan kopplas till artikel 1 och 2 i UDHR. SD argumenterade även för kvinnors rätt att inte diskrimineras baserat på sex vilket beskrivs i artikel 5 i CEDAW. Både SD och AFS gjorde även uttalanden som liknar artikel 1 och 2 i ICERD, där de påpekar att staten misslyckats med att uppmärksamma och förhindra diskriminering mot svenskar. SD menade även att hbtqi-personer riskerar att diskrimineras på grund av den ökade invandringen samt att rättigheter inom artikel 18, 19 i UDHR och artikel 18.1–2, 19.1–2 i ICCPR kan påverkas på grund en omfattande invandring.

Inom det andra huvudtemat som identifierades, *Företag och institutioner hotar frihet och jämlikhet*, återfanns argument som påminner om artikel 19 i UDHR och artikel 19.1–2 i ICCPR. Detta då aktörerna menade att institutioner såsom staten inte tillåter yttrande av vissa åsikter och att de då riskerar att straffas. Det var framför allt AFS och NMR som förde denna typ av retorik. SD kritiserade framför allt EU för att införa censur. AFS och NMR kritiserade även vaccinpass, där AFS menade att rätten till fredliga sammankomster hotas. Rättigheter som förekommer i artikel 20 i UDHR och artikel 21 i ICCPR.

Inom undertemat *feministiskt politik* fanns inte en lika tydlig koppling till specifika mänskliga rättigheter. NMR och SD menade i stället att feministisk politik eller ideologi hotar kvinnor och ibland mäns frihet att kunna göra vissa val såsom yrkesval. AFS kritiserade feministisk ideologi som ett hot mot familjevärderingar.

Det slutgiltiga huvudtemat *Frihet och jämlikhet är en del av vår historia*, berördes inte specifika rättigheter i samma utsträckning som tidigare huvudteman. Inom undertemat *gemensam historia* menade AFS och SD att frihet, jämlikhet och en kollektiv gemenskap, är aspekter av svensk historia som riskerar att gå förlorade. På samma sätt lyfte inte NMR och SD fram specifika rättigheter, men betonade att universella rättigheter existerar. Gällande undertemat *Jämlikhet inom gruppen* argumenterade samtliga aktörer för rättigheter som återfinns i artikel 22–26 i UDHR och artikel 6–13 i ICESCR men denna jämlikhet är baserad på en kultur, etnicitet eller ras. Gällande frihet kan SD:s uttal gällande näringslivet knytas till artikel 1 och 2 i ICCPR och ICESCR.

Bland det insamlade materialet från SD förekom även citat som inte kan kategoriseras utifrån studiens tre huvudteman. Dessa citat tog ställningstagande för jämställdhet och jämlikhet utan att peka på ett motsatsförhållande där rättigheter hotas. Dessa citat talar emot resultatet som framkom i huvudtema 1 och 2. Dessa citat förekom dock huvudsakligen inom partiets ideologiska dokument och inte på sociala medier, där retoriken kring hotade rättigheter förekom mer frekvent.

En aspekt av resultatet som går att kritisera är faktumet att partierna inte hänvisat till specifika artiklar och paragrafer. I stället har studiens författare gjort denna tolkning. En aspekt av detta som är värd att notera är att publiken för dessa citat är potentiella väljare som troligtvis inte har insikt i artiklarnas innehåll, utan kan i stället relatera till språket om rättigheter som deklARATIONEN och konventionerna har bidragit till. Då Halikiopoulou m.fl. (2013) menade att europeiska högerextrema partier ändrat sitt språkbruk i och med normaliseringen av mänskliga rättigheter, skulle resultatet i denna studie kunna betraktas som en aspekt av denna process.

Gällande frågeställning två *På vilket sätt kommunicerar svensk radikal- och extremhöger om mänskliga rättigheter för att nå ut med ett budskap?* förekom liknande retorik bland samtliga aktörer. Inom huvudtema 1 och 2 fanns en tydlig röd tråd där olika rättigheter kopplade till frihet och jämlikhet är hotade av en omfattande invandring, institutioner eller företag. Vissa av argumenten påminde även om metapolitiska strategier, där partierna använde ett redan etablerat språk, till exempel kring rasism och minoriteter för att prata om diskriminering mot svenskar, samt hotet mot jämställdheten. En skillnad mellan den tidigare forskningen och denna analys var på vilket sätt landets befolkning hotas av en omfattande invandring. Inom tidigare studier har framför allt retoriken om hotet mot jämställdheten lyfts fram som särskilt prevalent bland europeisk radikalhöger. Bland citaten i det analyserade materialet förekom invandring som ett hot mot jämställdheten, men båda AFS och SD lyfte även svenskfientlighet och rasism mot svenskar i lika stor utsträckning.

Retoriken där partierna beskrev hur svenskars rättigheter hotas eller inte uppfylls kan jämföras med Nouvelle Droite idéer och bruk av pluralism och metapolitik. I AFS fall framställs svenskar som en hotad minoritet, där svenskar och svenskhet uppmärksammas som ett av flera folk som är värda att skydda och bevara. Att lyfta svenskar som *den skyddsvärda minoriteten* och genom att använda ett språk som liknar artikel 1 och 2 i ICERD, kan retoriken betraktas

som en form av metapolitisk strategi, där partiet applicerar ett redan etablerat språkbruk kring utsatta minoriteter i samhället och eller i världen där de pekar på den egna gruppen som en minoritet som måste skyddas. Även inom SD lyftes svenskar upp som en grupp som hotas baserat på sin status som svensk. Till skillnad från AFS framställs inte svenskar som en minoritet sett till ett globalt perspektiv, men det kan betraktas som en form av metapolitik, där svenskar anses hotade och utsatta av rasism av en annan grupp i samhället i och med partiets retorik kring svenskfientlighet. Inom SD var retoriken om hur omfattande invandring hotar jämställdheten mer framträdande än inom AFS och NMR. Detta resultat bekräftas även av tidigare studier om europeisk radikalhöger som framför allt beskrev värderingar om jämställdhet som hotade.

En liknande retorik förekom även bland kritiken mot feminism. Samtliga aktörer förespråkar jämställdhet, men likt Nouvelle Droite kritiserade SD och NMR politiska försök att skapa ett lika utfall mellan män och kvinnor, där de betraktar denna form av politik som inskränkningar mot individens frihet. I analysen skiljde sig SD från AFS och NMR, då de inte kritiserar feminism som ideologi, utan snarare den förda jämställdhetspolitiken. I sitt principprogram tillskrev partiet könen ospecificerade biologiska egenskaper och kritiserade jämställdhetspolitik som bygger på lika utfall för att inte ta hänsyn till detta. Huruvida detta perspektiv är inspirerat av Nouvelle Droites synsätt på könen är oklart, men i retoriken kring jämlikhet, framförs en position om att försök till lika utfall begränsar både män och kvinnor att kunna göra egna val, där biologiska skillnader kan påverka dessa val. Detta påminner om de Benoists och Venners kritik av *universell feminism* om att det finns medfödda biologiska skillnader mellan könen och att modern feministisk ideologi ignorerar dessa. Kvinnor hindras därför från att kunna göra egna val som överensstämmer med de biologiska egenskaperna. Likt Benoists och Venners kritik, förhåller sig de analyserande citaten av SD och NMR skeptiska till kön som socialkonstruktivistisk. Här är NMR mer lik Nouvelle Droite som i stället framhåller sig själva som de sanna förespråkarna av jämlikhet genom att hylla vad de menar är specifika kvinnliga egenskaper. SD:s citat förespråkar i stället jämlikhet utifrån ett frihetligt perspektiv "genom att ta krafttag mot samhällsfenomen som begränsar den enskilde" men menar också att det kan finnas biologiska skillnader som spelar roll (Sverigedemokraterna, 2019, s.15).

Inom huvudtema 3 förekom retorik om rättigheter ofta tillsammans med en nationalistisk synvinkel. Rättighetsbaserade argument inom undertemat *Gemensam historia, Universella*

rättigheter och *Jämlikhet inom gruppen* kopplades ofta till gruppen eller landet. Inom undertemat *Gemensam historia* framförde SD och AFS att vissa rättigheter som till exempel jämlikhet och frihet är en del av en svensk historia, men som riskerar att gå förlorad. Enligt de metapolitiska strategier som tänkare inom Nouvelle Droite framhäver, är det i den kulturella sfären som förändringar måste ske för att förändra politiken; “the social diffusion of ideas and cultural values for the sake of provoking profound, long-term, political transformation” (Faye, 2011, s. 193. Faye beskrev metapolitik som idéer som sammansmälter i ett kollektivt medvetande och som i sin tur spelar en viktig roll i formandet politiken. Det är som sagt inte möjligt att svara på i vilken utsträckning Nouvelle Droite kan ha gett inspiration till denna form av retorik inom partierna, men genom att betona vissa rättigheter och värderingar som typiskt svenska och som en del av svenskars gemensamma historia, går det att dra paralleller till metapolitiska strategier. Dessa strategier ämnar omforma människors uppfattning om världen i den kulturella sfären innan politiska förändringar kan genomföras. Genom att knyta vad SD och AFS anser är folkhemmets värderingar och ideal till egenskaper som finns i den svenska identiteten, argumenterade partierna för att återuppbyggandet och realisationen av folkhemmet endast kan ske om landet antingen är kulturellt eller etniskt svenskt. En potentiell effekt av dessa metapolitiska strategier är att de kan argumentera för dessa idéer i den kulturella sfären. På så sätt kan de eventuellt omvandlas till reell politik i form av minskad invandring, återvandring eller olika assimileringprocesser.

Både SD och NMR argumenterade för universella rättigheter, men kopplar dessa rättigheter till ett pluralistiskt perspektiv, där hänsyn ska tas till lokala förutsättningar, såsom ras inom NMR och biologiska arvet eller nedärvt essens enligt SD. Den universalism som partierna beskrev påminner till viss grad om den pluralistiska synen inom Nouvelle Droites pluriversum, där bevarandet av kulturella och etniska skillnader är en del av alla individers grundläggande rättigheter. Enligt aktörerna ska politiken till viss del utformas utifrån lokala förutsättningar som bygger på biologiskt arv eller ras. Genom att framhålla det som en form av universalism kan retoriken betraktas som en metapolitisk strategi, där aktörerna förmedlar en politik med nationalistiska inslag men med en retorik om universella rättigheter. Halikiopoulou m.fl. (2013) beskrev hur värderingar i UDHR har normaliserats bland Europas befolkning sedan antagandet av deklarationen. Att radikala- och högerextrema aktörer argumenterade för universella rättigheter skulle kunna betraktas som en anpassning av detta. Samtliga tre aktörer argumenterar även för en jämlik tillgång till välfärdssamhället, men avgränsningen till vilka

som har denna rätt korrelerar med partiernas nationalistiska inriktning, det vill säga kultur, etnicitet eller ras.

Slutligen uttalade sig samtliga partier om frihet i mer generella termer, där frihet framhölls som ett ideal som aktörerna strävar mot. SD och AFS beskrev frihet som eftersträvansvärd där individen måste vara fri för att uppnå en form av självutveckling. NMR skiljer sig från detta synsätt då de påpekade att de vill begränsa vissa former av yttrandefrihet som de menar är folkfientlig verksamhet, men framhåller ändå frihet som ett ideal. Detta undertema besvarar inte frågeställningarna, men det ger en bild av hur de olika aktörerna förhåller sig till frihet i allmänhet.

8. Avslutande diskussion och slutsats

Det är möjligt att urskilja flera exempel på hur aktörer inom radikal- och extremhöger kan använda en mänskliga rättigheters retorik för att argumentera för en viss politik eller åsikter. Resultatet pekar på att samtliga aktörer på pappret står för rättigheter som härrör ur UDHR och efterföljande konventioner, men argumentationen för dessa rättigheter görs ofta i ett motsatsförhållande mot ett externt eller internt hot. Detta överensstämmer med den tidigare forskningen om europeisk radikalhöger som betraktar omfattande invandring som ett hot mot kvinnor och hbtq-personer eller att stat samt överstatliga aktörer försöker inskränka friheter.

Genom att jämföra flera politiska aktörer med olika ideologisk inriktning inom den nationalistiska miljön var det även möjligt att se vissa nyansskillnader i vad aktörerna utmålade som hot mot rättigheterna. SD pekade framför allt på att den omfattande invandringen hotar rättigheter, samtidigt som NMR utmålade institutioner som det främsta hotet. AFS förekom inom båda dessa synsätt. Resultatet indikerade även på att de svenska aktörerna i större utsträckning eventuellt beskrev rasism och diskriminering mot svenskar som ett hot i och med den omfattande invandringen. Resultatet visar även att samtliga aktörer argumenterar för de medborgerliga och politiska rättigheterna som förekommer i UDHR och ICCPR, där partierna anser att dessa rättigheter är hotade av institutioner eller privata företag. Resultatet belyser även en bredare samsyn kring att människan har rätt till frihet utan allt för mycket statlig eller överstatlig kontroll. En framtida studie som specifikt undersökte aktörernas relation till frihet hade kunnat förtydliga partiernas synsätt på frihet i förhållande till sin nationalistiska inriktning.

Tillämpning av Nouvelle Droites idéer i analys och diskussion kunde överlag ge flera indikationer om på vilket sätt aktörerna kan tillämpa rättigheterna i retoriken. Genom att utgå från Teitelbaum studie från 2017, att svenska aktörer i hög grad influerats av Nouvelle Droite, var det möjligt att se hur ställningstaganden för dessa rättigheter rörande frihet och jämlikhet kunde appliceras inom radikal- och extremhögerens ideologier. Det kan betraktas som paradoxalt att dessa grupperingar tar ställningstaganden för åsikter som härrör från de mänskliga rättigheterna, men genom att betrakta det som en metapolitisk strategi eller ett pluralistiskt synsätt om synen på kultur eller kön, indikerar resultatet i studien att retorik som betraktas som progressiva eller liberala inte behöver tillhöra en viss ideologi eller politisk inriktning. Ett exempel på denna logik kan vara hur NMR tar ställningstaganden för jämställdhet med hjälp av Nouvelle Droites pluralistiska idéer om kön eller hur AFS med samma logik argumenterar för att svenskar är den "den skyddsvärda minoriteten." Exempel på metapolitiska strategier förekom också, till exempel i hur SD och AFS betraktar vissa rättigheter och värderingar som typiskt svenska och kan på så sätt argumentera för ett etniskt eller kulturellt homogent Sverige för att kunna återuppnå dessa värderingar.

Huruvida dessa metoder har varit effektiva för partierna är svårt att besvara. Väljare är som sagt mindre villiga att rösta på ett parti som uppfattas som antidemokratiska (van der Brug, m.fl., 2005). Både NMR och AFS har hittills gjort relativt blygsamma valresultat och båda partierna fick mindre röster i valet 2022 i jämförelse med valet 2018. En konsekvens av att partierna inte skulle använda en retorik som påminner om UDHR eller ICCPR hade eventuellt varit att de fått mindre röster, men det är inte möjligt att dra någon slutsats av detta utifrån studiens resultat. Gällande SD har tidigare studier visat på en ideologisk trend i Europa där det gått bättre för högerextrema partier som uppfattas som anamma progressiva och liberala värderingar, där SD tillhör de partier som undersökts tidigare. Vad denna studie har kunnat indikera är att SD i sin kommunikation även lyfter vad de menar är diskriminering mot svenskar i större utsträckning.

Slutligen gällande tillämpningen av Nouvelle Droites idéer, går det inte att med säkerhet säga att dessa idéer inspirerat partiernas retorik om rättigheter. Däremot går det att se likheter mellan rörelsen idéer och retoriken bland svenska aktörer. Vad resultatet i denna studie indikerar ger ytterligare belägg för Teitelbaums (2017) tes.

Eftersom denna studie haft en bred avgränsning för vilka rättigheter som undersökts, samtidigt som tidsramen för det undersökta materialet varit relativt kort, har studien gett en relativt generell inblick i hur aktörerna förhåller sig till olika rättigheter. Genom att undersöka aktörer inom ett stort ideologiskt fält, gick det att se vissa nyansskillnader mellan partier. För framtida studier kan en viktig frågeställning vara hur kultur- etnicitet och rasnationalister förhåller sig till specifika frågor, till exempel diskriminering eller jämställdhet. Även synsättet på frihet är intressant att undersöka närmare, då partierna ansåg sig vara för jämställdhet, men betraktade feministisk politik eller ideologi som inskränkande av den individens frihet. Om och vilket sätt FN:s deklaration om ursprungsfolkens rättigheter (UNDRIP) refereras inom radikal och extremhögerens retorik kan också vara ett relevant område att studera. Slutligen indikerar resultatet angående NMR och AFS att det finns ett värde i att även undersöka hur aktörer inom ytterhögeren som betraktas som mer extrema än den radikala högeren förhåller sig till liberala och progressiva värderingar. Trots att båda partierna backat det senaste valet pekar resultatet på en eventuell trend, att etniska nationalister och nazistiska organisationer kan anpassa sitt språk för att mobilisera nya sympatisörer. Då den extrema högeren förändrades i grunden under det sena 70-talet och på så vis skapade en ny ungdomskultur, skulle eventuellt nya organisationer kunna göra samma omstöpning i dag med hjälp av en mänskliga rättigheters retorik.

9. Referenser

- Ahlin, F., & Ranstorp, M. (2020). Introduktion. I F. Ahlin & M. Ranstorp (Red.), *Från Nordiska motståndsrörelsen till alternativhögern: En studie om den svenska radikalnationalistiska miljön* (s. 12–77). Försvarshögskolan
- Akkerman, T. (2005). Anti-immigration parties and the defence of liberal values: The exceptional case of the List Pim Fortuyn. *Journal of Political Ideologies*, 10(3), 337–354.
<https://doi.org/10.1080/13569310500244354>
- Akkerman, T. (2015). Gender and the radical right in Western Europe: a comparative analysis of policy agendas. *Patterns of Prejudice*, 49(1), 37–60.
<https://doi.org/10.1080/0031322X.2015.1023655>
- Amadeu Antonio Stiftung, Expo & Hope not hate. (2021). State of Hate: Far-right extremism in Europe 2021. In J. Mulhall & S. Khan-Ruf (Red.), *Hope Not Hate*. Hope not hate Charitable Trust. <https://hopenothate.org.uk/2021/02/16/state-of-hate-europe2021/>
- Anderson, B. (2006). *Imagined communities : Reflections on the origin and spread of nationalism* (Rev. ed.). Verso
- Baas, D. (2022). *Segra eller dö. Mondial*.
- Beetham, D. (1995). What Future for Economic and Social Rights?. *Political Studies*, 43(1), 41–60.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1111/j.1467-9248.1995.tb01735.x>
- de Benoist, A., & Champetier, C. (2012). *Manifesto for a European Renaissance*. Arktos
- Berg, M. (2015). *Netnografi att forska om och med internet*. Studentlitteratur AB.
- Bergmann, E. (2017). Sweden: Far Right Sentiments Simmering Underneath the Model Democratic Welfare Society. In *Nordic Nationalism and Right-Wing Populist Politics*:

Imperial Relationships and National Sentiments (s. 159–183). This Palgrave Macmillan.
<https://doi.org/10.1057/978-1-137-56703-1>

Bertzen, L. E. (2019). The anti-Islamic movement : far right and liberal? [EUI PhD theses, Department of Political and Social Sciences]. Florence : European University Institute.

Bjørge, T., & Ravndal, A. (2019). Extreme-Right Violence and Terrorism: Concepts, Patterns, and Responses. International Centre for Counter-Terrorism (10.19165/2019.1.08). Hämtad 2023-02-07 från

<https://icct.nl/app/uploads/2019/09/Extreme-Right-Violence-and-Terrorism-Concepts-Patterns-and-Responses-4.pdf>

Bleich, E. (2011). 'European Restrictionism and Its Variations', The Freedom to Be Racist? How the United States and Europe Struggle to Preserve Freedom and Combat Racism. Kunskapsföretaget.

Boréus, K., & Kohl, S. (2019). Innehållsanalys. In K. Boréus & G. Bergström (Red.), *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (4 uppl., s. 49–89). Studentlitteratur AB.

Braun, V., & Clarke, C. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Brubaker, R. (2017). Between nationalism and civilizationism: the European populist moment in comparative perspective. *Ethnic and Racial Studies*, 40(8), 1191–1226.
<https://doi.org/10.1080/01419870.2017.1294700>

van der Brug, W., Fennema, M., Tillie, J.N. (2005). Why Some Anti-Immigrant Parties Fail and Others Succeed. *Comparative Political Studies*, 38(5), 459–583.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/0010414004273928>

Camus, J. Y. (2019). Alain de Benoist and the New Right. I M. Sedgwick (Red.), *Key Thinkers of the Radical Right: Behind the New Threat to Liberal Democracy* (s. 79–90). Oxford Academic.

Chatterjee, P. (1991). Whose Imagined Community?. *Millennium: Journal of International Studies*, 20(3), 520–527.

<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/03058298910200030601>

Counter Extremism Project. (21 Januari 2021). The Top 20 Most Dangerous Extremists Around the World. Hämtad 2023-02-06 från

<https://www.counterextremism.com/content/top-20-extremists>

Crenshaw, K. (1991). Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color. *Stanford Law Review*, 43(6), 1241–1299.

<https://doi.org/10.2307/1229039>

Deland, M., & Hertzberg, F. (2010). Det vita fältet: Samtida forskning om högerextremism (T. Hvitfeldt, Red.). trycknu.se. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:381825/fulltext01.pdf>

Dudink, S. (2017). A queer nodal point: Homosexuality in Dutch debates on Islam and multiculturalism. *Sexualities*, 20(1–2), 3–23. <https://doi.org/10.1177/1363460716642153>

Duina, F., & Carson, D. (2019). Not so right after all? Making sense of the progressive rhetoric of Europe's far-right parties. *International Sociology*, 35(1), 3–21.

<https://doi.org/10.1177/0268580919881862>

Elgenius, G., & Rydgren, J. (2017). The Sweden Democrats and the ethno-nationalist rhetoric of decay and betrayal, 54(4), 353–356.

<https://www.jstor.org/stable/26632209>

Elgenius, G., & Rydgren, J. (2019). Frames of nostalgia and belonging: The resurgence of ethno-nationalism in Sweden. *European Societies*, 21(4), 583-602.

<https://doi.org/10.1080/14616696.2018.1494297>

Ennsner, L. (2012). The homogeneity of West European party families: The radical right in comparative perspective. *Party Politics*, 18(2), 151–171.

<https://doi.org/10.1177/1354068810382936>

Expo. (13 oktober 2022a). Alternativ för Sverige (AFS). Hämtad 2023-02-06 från <https://expo.se/fakta/wiki/alternativ-f%C3%B6r-sverige-afs>

Expo. (19 September 2022b). Nordiska motståndsrörelsen (NMR). Hämtad 2023-02-06 från <https://expo.se/fakta/wiki/nordiska-motstandsrörelsen-nmr>

Expo. (23 September 2022c). Sverigedemokraterna (SD). Hämtad 2023-02-06 från <https://expo.se/fakta/wiki/sverigedemokraterna-sd>

Farris, S. R. (2017). *In the Name of Women's Rights: The Rise of Femonationalism*. Duke University Press Books. <https://web-p-ebsscohost-com.ezproxy.ub.gu.se/ehost/detail/detail?nobk=y&vid=1&sid=e06d68d5-b4d1-4f8d-95f4-d9fe968c87d9@redis&bdata=JnNpdGU9ZWhvc3QtG12ZQ==#AN=1507204&db=nlebk>

Faye, G. (2011). *Why We Fight: Manifesto of the European Resistance*. Arktos.

François, S. (2014). The Nouvelle Droite and “Tradition”. *Journal for the Study of Radicalism*, 8(1), 87–106. <https://doi.org/10.14321/jstudradi.8.1.0087>

Halikiopoulou, D., Mock, S., & Vasilopoulou, S. (2013). The civic zeitgeist: nationalism and liberal values in the European radical right. *Nations and Nationalism*, 19(1), 107–127. <https://doi.org/10.1111/j.1469-8129.2012.00550.x>

Hare, I. (2009). Extreme Speech Under International and Regional Human Rights Standards. I I. Hare & J. Weinstein (Red.), *Extreme Speech and Democracy* (s. 62–80). Oxford Academic.

Hellström, A. (2016). *Trust us : Reproducing the nation and the Scandinavian nationalist populist parties*. Berghahn Books.

Helmerson, K., & Olsson, L. (1 february 2017). Uteslutna sverigedemokrater bildar nytt parti. <https://sverigesradio.se/Artikel/6628098>. Hämtad 2023-02-06 från <https://sverigesradio.se/artikel/6628098>

Hettne, B., Østergård, U., Lundgren, K., & Sörlin, S. (2006). Den globala nationalismen : Nationalstatens historia och framtid (2., [rev.] uppl.). Studieförbundet Näringsliv och samhälle.

Ivarsflaten, E. (2008). What Unites Right-Wing Populists in Western Europe?: Re-Examining Grievance Mobilization Models in Seven Successful Cases. *Comparative Political Studies*, 41(1), 3–23.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/00104140062941>

Jones, P. (1994). *Rights: Issues in Political Theory*. The Macmillan ltd

de Koster, Achterberg, P., Van Der Waal, J., Van Bohemen, S., & Kemmers, R. (2013). Progressiveness and the New Right: The Electoral Relevance of Culturally Progressive Values in the Netherlands. *West European Politics*, 37(3), 584–604.
<https://doi.org/10.1080/01402382.2013.814963>

Leth, G., & Thurén, T. (2000). *Källkritik för Internet*. Styrelsen för psykologiskt försvar.
<https://rib.msb.se/filer/pdf/27968.pdf>

Lindberg, S. (2020a, 18 januari). Har Nordiska motståndsrörelsen liberaliserats?. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-04-12 från <https://motstandsrörelsen.se/2020/01/18/har-nordiska-motstandsrorelsen-liberaliserats/>

Lodén, A. L. (2020). Framväxten av högerextremismen i Sverige. I F. Ahlin & M. Ranstorp (Red.), *Från Nordiska motståndsrörelsen till alternativhögern: En studie om den svenska radikalnationalistiska miljön* (s. 100–132). Försvarshögskolan

Lund, K. (2 oktober 2014). Motståndsrörelsen bildar parlamentarisk gren. Nordfront. Hämtad 6 februari 2023 från <https://nordfront.se/motstandsrorelsen-bildar-parlamentarisk-gren>

Lööw, H. (2020). Från den ”sionistiska ockupationsregimen” till ”judisk makt”.
Socialvetenskaplig Tidskrift, 26(3–4), 223–239. <https://doi.org/10.3384/SVT.2019.26.3-4.3088>

Lööw, H. (2016). Nazismen i Sverige 1924-1979 : pionjärerna, partierna, propagandan.
Ordfront Förlag.

Markham, A., & Buchanan, E. (2012). *Ethical Decision-Making and Internet Research: Recommendations from the AOIR Ethics Committee*. Association of Internet Research.
<https://aoir.org/reports/ethics2.pdf>

McGoldrick, D. (2017). Thought, Expression, Association, and Assembly. I Moeckli, D.,
Shah, S., Sivakumaran, S., & Harris, D. (Red.), *International human rights law* (s. 148–164).
Oxford University Press.

Moeckli, D. (2017). Equality and Non-Discrimination. I Moeckli, D., Shah, S., Sivakumaran,
S., & Harris, D. (Red.), *International human rights law* (s. 148–164). Oxford University
Press.

Moffitt, B. (2017). Liberal Illiberalism? The Reshaping of the Contemporary Populist Radical
Right in Northern Europe. *Politics and Governance*, 5(4), 112–122.
DOI:10.17645/pag.v5i4.996

Mudde, C. (2000). *The ideology of the extreme right*. Manchester University Press.
<http://www.jstor.org/stable/j.ctt155j8h1>

Mudde, C. (2007). *Populist Radical Right Parties in Europe*. Cambridge University Press.

Nickel, J. (2021). Human Rights. I E. N. Zalta (Red.), *The Stanford encyclopedia of
philosophy* (Höst 2021 uppl.). [https://plato.stanford.edu/entries/rights-
human/#GeneIdeaHumaRigh](https://plato.stanford.edu/entries/rights-human/#GeneIdeaHumaRigh)

Prop. 1986/87:151. om ändringar i tryckfrihetsförordningen m.m..

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/om-andringar-i-tryckfrihetsforordningen-mm_GA03151

Rydgren, J. (2007). The Sociology of the Radical Right. *Annual Review of Sociology*, 33, 241–262. <https://www.jstor.org/stable/29737762>

Shestack, J. J. (1988). The Philosophic Foundations of Human Rights. *Human Rights Quarterly*, 20(2), 201–234.

<https://www.jstor.org/stable/762764>

Smoth, A. D. (1998). *Nationalism and Modernism*. Routledge.

Snow, D. A., & Benford, R. D. (1992). Master Frames and Cycles of Protest. I Morris, A., & Mueller, C. *Frontiers in social movement theory* (s. 203–263). Natur & Kultur

Spierings, N., & Zaslove, Z. (2015). Gendering the vote for populist radical-right parties. *Patterns of Prejudice*, 49(1–2), 135–162. <https://doi.org/10.1080/0031322X.2015.1024404>

Svenska kyrkan. (2021). *Valresultat - Kyrkomöte*. Hämtad 2022-05-22 från <https://kyrkoval.svenskakyrkan.se/Valresultat2021/slutg/Visning/Resultat/Kyrkomote.aspx>

Sverigedemokraterna. (2019). *Sverigedemokraternas principprogram 2019*. <https://ratatosk.sd.se/sd/wp-content/uploads/2020/11/16092141/Sverigedemokraternas-principprogram-2019.pdf>

Säll, M. (2022, 7 oktober). Sveriges första nazistledare. Expo. <https://expo.se/sveriges-forsta-nazistledare>

Teitelbaum, B. R. (2017). *Lions of the North: Sounds of the New Nordic Radical Nationalism*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780190212599.001.0001>

Thomsen, D. (2021, December 2). SD:s tidigare partiledare sågar Jimmie Åkesson: ”Gör det för personlig vinning”. SVT Nyheter. Retrieved February 7, 2023, from

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/sd-s-forra-partiledare-kritiserar-jimmie-akesson-gor-det-for-personlig-vinning>

Trägårdh, L. (2002). Sweden and the EU: Welfare state nationalism and spectre of Europe. In L. Hansen & O. Waever (Red.), *European integration and national identity: The challenge of the Nordic states* (1 uppl., s. 130–181). Routledge.

UN General Assembly. (1948). Universal Declaration of Human Rights.

<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

University of Colorado Boulder. (u.å.). *Benjamin R. Teitelbaum*. Hämtad 2023-05-16 från

<https://www.colorado.edu/music/benjamin-r-teitelbaum>

Valmyndigheten. (2006). *Valpresentation 2006*. Hämtad 2022-05-22 från

<https://historik.val.se/val/val2006/slutlig/R/rike/ovriga.html>

Valmyndigheten. (2010). *Valpresentation 2010*. Hämtad 2022-05-22 från

<https://historik.val.se/val/val2010/slutresultat/R/rike/index.html>

Valmyndigheten. (2018). *Valpresentation 2018*. Hämtad 2022-05-22 från

<https://historik.val.se/val/val2018/slutresultat/R/rike/index.html>

Valmyndigheten. (2019). *Valpresentation 2019*. Hämtad 2022-05-22 från

<https://historik.val.se/val/ep2019/slutresultat/E/rike/index.html>

Valmyndigheten. (2022). *Valpresentation 2022*. Hämtad 2022-05-22 från

<https://resultat.val.se/val2022/slutlig/RD/rike>

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.

https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*.

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html>

Åkesson, L. (23 mars 2020). William Hahne lämnar – efter hårda kritiken. Expressen. Hämtad 2023-02-07 från <https://www.expressen.se/nyheter/william-hahne-lamnar-efter-harda-kritiken/>

9.1. Refererade citat i analysen

Alternativ för Sverige (u.åa). *Landsbygdspolitik*. Hämtad 2023-03-13 från <https://alternativforsverige.se/politik/miljo-och-energi/>

Alternativ för Sverige (u.åb). *Demokratipolitik*. Hämtad 2023-03-13 från <https://alternativforsverige.se/politik/demokrati/>

Alternativ för Sverige (u.åc). *Familjepolitik*. Hämtad 2023-03-13 från <https://alternativforsverige.se/politik/familj/>

Alternativ för Sverige (u.åd). *Återvandrings-politik*. Hämtad 2023-03-13 från <https://alternativforsverige.se/politik/atervandring/>

Alternativ för Sverige. (2019, 3 mars). Vårt Europa. *Alternativ för Sverige*. Hämtad 2023-03-14 från <https://web.archive.org/web/20190526101842/https://utur.eu/artiklar/vart-europa>

Alternativ för Sverige [@altforsverige]. (2020a, 6 juni). *Nytt avsnitt av Sunt förnuft med Gustav Kasselstrand: "Glad nationaldag, svenskar! Vi ska vara stolta över* [Text]. Facebook. Hämtad 2023-03-15 från <https://www.facebook.com/altforsverige/posts/pfbid0TeDopprK9TDmT39sf6drxgJTZmcEhHra99pkejemAp84EzBx1BNzWRFBwjVc97M6l>

Alternativ för Sverige [@altforsverige]. (2020b, 4 juni). *#SwedishLivesMatter* [Video]. Facebook. Hämtad 2023-03-15 från <https://www.facebook.com/watch/?v=3963882246986335>

Alternativ för Sverige [@altforsverige]. (2020c, 23 januari). *Falsk städfirma utnyttjar bombdådet på Östermalm för att stjäla från offren* [Text]. Facebook. Hämtad 2023-03-14 från

<https://www.facebook.com/altforsverige/posts/pfbid02C7ZjoSHuHoWPafVATRvJNmyLFUbbwWat9MoUPFsbGaGvkeBn5i6q5vaDabXWs8J2l>

Alternativ för Sverige [@altforsverige]. (2021a, 8 januari). *Internet är vad den grekiska agoran eller det romerska forumet en gång var* [Bild]. Facebook. Hämtad 2023-03-16 från

<https://www.facebook.com/altforsverige/photos/a.601093570282912/1383896702002591/>

Alternativ för Sverige [@altforsverige]. (2021b, 15 januari). *FEMINISTER STRUNTAR I KVINNOR* [Video]. Facebook. Hämtad 2023-03-16 från

<https://www.facebook.com/watch/?v=492340958416786>

Alternativ för Sverige [@altforsverige]. (2021c, 1 januari). *Efter 25 års kamp är Storbritannien äntligen fritt igen!* [Bild]. Facebook. Hämtad 2023-03-16 från

<https://www.facebook.com/altforsverige/posts/pfbid02hGnvUiUgBZ4SJANmo2kPZFfzRhKWeDQDtEfnS4Z7rTyzt6Z2oTrWsHGpu5ZvRjRl>

Ameen, D., & Eneblad, E. (2022, 21 jan). DEBATT: Rasistiska brott mot svenskar måste slås tillbaka. *Nyheter Idag*. Hämtad 2023-03-17 från

<https://nyheteridag.se/debatt-rasistiska-brott-mot-svenskar-maste-slas-tillbaka/?fbclid=IwAR2zJEtUL5jY4qCelkOkhdOzbhjZzDxyXSYz3jrDgu9fonxb5Leg2DlloiE>

Blomkvist, A.L., Lindberg, L., Nordengrip, C., & Siecke, C. (2022, 3 juli). SD-Kvinnor: Socialdemokraterna har gjort det sämre för kvinnor i Sverige. *Altinget*.

https://www.altinget.se/artikel/sd-kvinnor-socialdemokraterna-har-gjort-det-samre-for-kvinnor-i-sverige?fbclid=IwAR0VmjWO2MOdDAiMNTAzLMEor8S_sQv6tpmDdco5ybvp5I9_GSkkuLk3WUE

Borch, A. (2022, 17 mars). Låt kvinnor få vara hemma med sina barn!. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-03-20 från

<https://motstandsrörelsen.se/2022/03/17/lat-kvinnor-fa-vara-hemma-med-sina-barn/>

Elofsson, S. (2021a, 23 mars). Den nationalsocialistiska rättsstaten. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-03-20 från

<https://motstandsrörelsen.se/2021/03/23/den-nationalsocialistiska-rattsstaten/>

Elofsson, S. (2021b, 26 maj). Folkstaten. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-03-20 från

<https://motstandsrörelsen.se/2021/05/26/folkstaten/>

Ewald, H., & E, Jones. (2021, 31 juli). SD-gruppen tar strid mot techjättarna: Vi är oroadе. *Dagens Nyheter*. Hämtad 2023-03-16 från

<https://www.dn.se/sverige/sd-gruppen-tar-strid-mot-techjattarna-vi-ar-oroadе/?fbclid=IwAR1xpILQO9UAaNCOOR9WyEXvxHtJTG-dqYMXLqdEIPZKq0pWECvJ1pFBKKk>

Farivar, R., & Rubbestad, M. (2022, 14 december). Förbjud slöjan i skolan, på arbetsplatser och på offentliga platser. *Göteborgs Posten*. Hämtad 2023-03-16 från

<https://www.gp.se/debatt/f%C3%B6rbjud-sl%C3%B6jan-i-skolan-p%C3%A5-arbetsplatser-och-p%C3%A5-offentliga-platser-1.87854688?fbclid=IwAR2nwRw9IkTjH2PdOJSe6RWZ1151X1Pmd55SJ8MmwqffCGsYN0lMueQ1Mlo>

Granlund, J. (2022, 30 april). SD:s främsta feminist: ”Mansperspektivet är viktigt”.

Aftonbladet. Hämtad 2023-03-17 från

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/mr2KKv/sd-s-framsta-feminist-viktigt-med-mansperspektiv>

Jomshof, R. (2020, 17 juli). Jomshof (SD): Låt flickor slippa den förtryckande slöjan.

Aftonbladet. Hämtad 2023-03-16 från

<https://nyheteridag.se/jomshof-sd-lat-flickor-slipa-den-fortryckande-slojan/>

Kasselstrand, G., & Valerio, S. (2020, 2 september). ”Hotet mot demokratin kommer från regeringen Löfven”. *Nya Dagbladet*. Hämtad 2023-03-15 från

https://nyadagbladet.se/debatt/hotet-mot-demokratin-kommer-fran-regeringen-lofven/?fbclid=IwAR1hyUhnCUuMX_EWC1rxcdmal9688eCUux7-BJMDYcFTT4Uz3eBjVbgH5EU

Kasselstrand, G. (2021, 17 juni). Demonstrationsförbud underminerar valresultatets legitimitet. *Alternativ för Sverige*. Hämtad 2023-03-16 från <https://alternativforsverige.se/demonstrationsforbud-underminerar-valresultatets-legitimitet/>

Lindberg, S. (2020b, 27 juli). Vapen ger frihet!. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-03-20 från <https://motstandsrörelsen.se/2020/07/27/vapen-ger-frihet/>

Lindberg, S. (2022a, 22 augusti). Tio anledningar att rösta på Nordiska motståndsrörelsen. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-03-20 från <https://motstandsrörelsen.se/2022/08/22/tio-anledningar-att-rosta-pa-nordiska-motstandsrörelsen/>

Lindberg, S. (2022b, 5 oktober). Fortkörning och hets mot folkgrupp. *Nordiska motståndsrörelsen*. Hämtad 2023-03-20 från <https://motstandsrörelsen.se/2022/10/05/fortkorning-och-hets-mot-folkgrupp/>

Lindberg, S., & Vejdeland, F. (Programledare). (2020, 24 november). Seger i valkampen, ställningstaganden kring Covid 19 och uppföljning på femårs-målen (Nr. 79) [Poddavsnitt]. I *Ledarperspektiv*. Hämtad 2023-03-20 från <https://motstandsrörelsen.se/2021/11/24/ledarperspektiv-79-seger-i-valkampen-stallningstaganden-kring-covid-19-och-uppfoljning-pa-femars-malen/>

Lindberg, S., & Vejdeland, F. (Programledare). (2022, 16 februari). Demokratisk “frihet” och nationalsocialistisk rätt (Nr. 82) [Poddavsnitt]. I *Ledarperspektiv*. Hämtad 2023-03-20 från <https://motstandsrörelsen.se/2022/02/16/ledarperspektiv-82-demokratisk-frihet-och-nationalsocialistisk-ratt/>

Nordiska motståndsrörelsen. (2017). Vår väg ny politik för en ny tid.

<https://motstandsrorelsen.se/wp-content/uploads/2020/01/V%C3%A5r-v%C3%A4g2017-03.pdf>

Sunt förnuft med Gustav. (2021, 9 februari). # 35 Rekord i utdelade medborgarskap – därför behövs återvandring! [Video]. Youtube Hämtad 2023-03-16 från.

<https://www.youtube.com/watch?v=sXJIIIuSrZc>

Sunt förnuft med Gustav. (2022, 21 januari). Slopa uppdelningen av svenskar i första och andra klassens medborgare! [Video]. Youtube Hämtad 2023-03-16 från.

<https://www.youtube.com/watch?v=pplPv6R1ytA>

Sverigedemokraterna. (2018). *Sverigedemokraternas valmanifest 2018*.

<https://snd.gu.se/sv/vivill/party/sd/v/2018>

Sverigedemokraterna. (2019). *Sverigedemokraternas principprogram 2019*.

<https://ratatosk.sd.se/sd/wp-content/uploads/2020/11/16092141/Sverigedemokraternas-principprogram-2019.pdf>

Sverigedemokraterna [@sverigedemokraterna]. (2020a, 15 juni). *Tobias Andersson - Svenskfiendlighet*. [Video]. Facebook. Hämtad 2023-03-17 från

<https://www.facebook.com/watch/?v=900757777103464>

Sverigedemokraterna [@sverigedemokraterna]. (2020b, 20 december). *Den senaste tidens censurering av bland annat de Sverigedemokratiska politikerna Mattias Hans Karlsson och Jessica J Stegrud visar på en stor svaghet i Sveriges tillämpning av yttrande- och tryckfrihetsgrundlagarna.* [Bild]. Facebook. Hämtad 2023-03-17 från

<https://www.facebook.com/sverigedemokraterna/posts/pfbid02HXsg88FtB6fR8JyoyR5VJWp vGEWH712A9EBWdGLvTKZu7u5zM2CTS3NBAaiAa8d5l>

Sverigedemokraterna [@sverigedemokraterna]. (2021a, 8 mars). *Schweiz röstade igår igenom ett burkaförbud. Sverige bör göra detsamma. Islamister, medeltida värderingar och kvinnoförtryck hör inte hemma i vår del av världen*. [Text]. Facebook. Hämtad 2023-03-17 från

<https://www.facebook.com/sverigedemokraterna/posts/pfbid0eERUCWbd1gucqqJ1KErLVZYg7agbVCAqfwzKejCesBvRFGwqb1VdoLAg2PtKUV5l>

Sverigedemokraterna. (2022a). *Sverigedemokraternas valmanifest 2022*.

<https://sd.se/wp-content/uploads/2022/08/valmanifest.pdf>

Sverigedemokraterna [@sverigedemokraterna]. (2022b, 26 februari). *VI MÅSTE HÖJA KRAVEN FÖR MEDBORGARSKAP - OAVSETT VAD (C) SÄGER* [Video]. Facebook.

Hämtad 2023-03-17 från

<https://www.facebook.com/watch/?v=350924443577026>

Zackrisson, P. (2020, 19 februari). SD begär riksdagsdebatt om rasism mot svenskar: ”Svek mot en hel generation”. Nyheter Idag. Hämtad 2023-03-17 från

https://nyheteridag.se/sd-begar-riksdagsdebatt-om-rasism-mot-svenskar-svek-mot-en-hel-generation/?fbclid=IwAR3zBqkVruX3CvSiqw6ZTZG9YSX1maaH2oxqtFZtjEL33zWfhg9m_gfACo7g

10. Bilaga

Bilagan beskriver hur ofta en specifik kod förekom inom partierna. Bilagan delas in i tre delar efter typ av rättighet. Under varje rubrik listas koderna tillsammans med en siffra som användes för att förenkla kodningen av materialet. Till höger om varje kod listas hur många gånger en specifik kod förekom inom ett visst parti.

Jämlikhet	SD	AFS	NMR	Totalt
1. Omfattande invandring med en annan syn hotar jämställdheten och jämlikheten.	19	1	1	21
2. Sverige är ett jämställt och jämlikt land.	14	-	2	16
4. Jämlikhet uppnås genom frihet.	2	1	2	5
5. Tillgång till välfärden ska vara jämlik.	7	7	11	25
6. Alla kan bli en del av samhället genom kultur nationalistiska ideal.	4	-	-	4
7. Det förekommer diskriminering mot svenskar och inrikes födda.	9	11	6	26
15. Män och kvinnor ska ha samma rättigheter.	14	1	7	22
16. Feministisk politik kan hota kvinnors jämställdhet.	6	2	5	13
20. En grupp har rättigheter som går före någon annan.	1	5	1	7
21. Alla kan inte bli en del av det svenska samhället.	2	2	4	8
23. Partiet diskrimineras.	4	3	4	11
Totalt	82	33	43	158

Frihet				
3. Staten ska inte ha för stor inverkan på individens liv.	4	1	-	5
8. Nätjättar hotar yttrandefriheten.	8	2	-	10
9. Överstatliga och mellanstatliga institutioner hotar yttrandefriheten och andra rättigheter.	3	8	3	14
10. Staten hotar yttrandefriheten och andra friheter.	2	15	15	32
11. Omfattande invandring hotar rättigheter kopplade till frihet.	13	8	1	22
17. Vaccinpass och andra åtgärder mot covid 19 hotar friheten.	-	5	2	7

19. Yttrandefriheten måste utökas.	1	4	10	15
Totalt	31	43	31	105

Generella rättigheter				
12. Sverige ska vara en röst för rättigheter i världen.	2	-	1	3
13. Återskapa folkhemmet eller liknande ideal.	7	3	-	10
14. Antydning om universella rättigheter.	8	1	4	13
18. Demokratien utgår från folket och nuvarande ordning hotar detta.	-	6	7	13
22. Rättigheter på villkor.	1	-	2	3
Totalt	18	10	14	42